

Andrzej
Sapkowski

HUSITSKÁ TRILOGIE
KNIHA DRUHÁ

Boží bojovníci

LEONARDO

LEONARDO
PETŘVALD

Andrzej
Sapkowski

HUSITSKÁ TRILOGIE
KNIHA DRUHÁ

Boží bojovníci

LEONARDO
PETŘVALD
2021

Andrzej Sapkowski

BOŽY BOJOWNICY

Copyright © 2005, 2021 by Andrzej Sapkowski

Translation © 2005 by Stanislav Komárek

Cover illustration © 2021 by Karel Příbyl

Cover design © 2021 by Lukáš Tuma

Illustrations © 2005 by Jana Komárková

For 3rd Czech Edition © 2021 by Lenka Pilchová – Leonardo

ISBN 978-80-7477-071-5

ISBN PDF: 978-80-7477-072-2

ISBN ePub: 978-80-7477-073-9

ISBN Mobi: 978-80-7477-074-6

Svět, vzácní páni, se nám poslední dobou nějak zvětšil. Ale zároveň i zmenšil.

Smějete se? Že plácám nesmysly? Že jedno odporuje druhému? Hned vám dokážu, že ne tak docela.

Koukněte se z okna, vážení. Co z něho vidíte, ptám se, jaký výhled se vám naskýtá? Výhled na stodolu, odpovíte podle pravdy, a na záchod za ní. Ale mě zajímá, co je dále, co je za tou kadibudkou? Když se zeptám děvečky, která nám právě nese pivo, odpoví, že za záchodem je strniště, za strništěm Jáchymova zahrada, za

Jáchymovou zahradou smolárna a o kus dál že je Malá Kozolupa. Zeptám-li se našeho krčmáře, kterému je přece jenom trochu více shůry dáno, řekne, že to není konec, že za Malou Kozolupou je ještě Velká Kozolupa, za oběma Kozolupami je Kočmýrov, za Kočmýrovem Lazy, za Lazy Hoščí a za Hoščím by měla být Tvrdohora. Ale dejme tomu, že neustanu ve vyptávání a oslovím člověka světaznalého, jako třeba tebe, pane, pak se mohu dovědět, že nejen za naším záchodem a oběma Kozolupami, ale ani

Andrzej Sapkowski

za Tvrdohorou svět nekončí. Že dále tím směrem leží Olešnice, Břeh, Nemodlín, Nisa, Hlubčice, Opava, Nový Jičín, Trenčín, Nitra, Ostrihom, Budín, Bělehrad, Raguza, Janina, Korint, Kréta, Alexandrie, Káhira, Memfis, Ptolemais, Théby... Tak co? Neroste nám ten svět? Není čím dál tím větší?

A přitom to pořád není konec. Půjdemo-li za Théby proti proudu Nilu, jenž jako řeka Gichon z pramene v zemském ráji vyvěrá, dojdeme do země Aethiopů, za kterou leží ještě Nubie vyprahlá, Kúš horký, Ofir zlatem oplývající a celá nezměrná *Africa Terra, ubi sunt leones*. A dále oceán, který veškerou zemi obtéká. Avšak i v tom oceánu jsou přec ostrovy, takové jako Cathay, Taprobane, Bragine, Oxidrate, Gynosophe a Cipangu, kde podnebí je zázračně příznivé a drahého kamení jako jinde oblázků. Píše o tom učený Hugo ze Svatého Viktora i Pierre d'Ailly, zejména ale pan Jean de Mandeville, jenž ty divy na vlastní oči uzřel.

Takto jsme si ujasnili, jak se nám svět během několika posledních staletí nade vši míru zvětšil. V jistém smyslu, to se rozumí. Aťsi mu rozlohy nepřibýlo, nových názvů přibýlo nepochybně.

Zajímá vás, jak se s tím srovná moje druhé tvrzení, že se svět zároveň zmenšil? To vám medle vysvětlím a dokážu. Chci vás jenom předem upozornit, abyste se zdrželi posměchu a zlehčování, neboť to, o čem chci promluvit, nejsou výplody mé představivosti, alebrž seriózní vědění načerpané z knih. A knihám se posmívat nenáleží, vždyť jen aby vznikly, musel si dát někdo pořádnou práci.

Jak známo, náš svět je coby koláč tvaru okrouhlého, jenž střed v Jeruzalémě má a ze všech stran je obklopen oceánem. Na okcidentu stanoví konec světa Kalpé a Abyla – dávné sloupy Herkulovy a úžina mezi nimi. Na straně polední, jak jsem se už zmínil, obtéká oceán Afriku. Na jihovýchodě dosahuje okraje světa panství kněze Jana *India inferior* a země Góg a Magóg. Na septentrionální straně jest posledním okršlkem země *Ultima Thule*, tam pak, *ubi oriens iungitur aquiloni*, leží země Mogal neboli Tartarie.

Nu a na východě končí souše pohořím Kavkazským kdesi daleko za Kyjevem.

A nyní se dostáváme k věci. To značí k Portugalcům. Jmenovitě k infantu Jindřichovi, vévodovi z Viseu, synovi krále Jana. Portugalsko, to nelze popřít, je království nevelké a infant je až čtvrtým královským synem v pořadí, není tedy divu, že ze svého sídla v Sagres hledí s větší nadějí na moře než k Lisabonu. Povolal do Sagres věhlasné astronomy a kartografy, moudré Židy, zkušené námořníky a kapitány, mistry loďaře. A tak to začalo.

Léta Páně 1418 se kapitán João Gonçalves Zarco plavil k souostroví *Insulae Canariae*, pojmenovaného tak podle žijících tam hojně divokých psů. Záhy poté, v roce 1420, tentýž Gonçalves Zarco a s ním Tristão Vaz Teixeira dosáhli ostrova, kterému dali jméno Madeira. Roku 1427 dovedl pilot Diego de Silves karavely k ostrovům, které byly nazvány Azory – podle čeho, to ví asi jen bůh a Diego. Před několika lety, roku 1434, obeplul další Portugallec Gil Eannes obávaný mys Bojador. A povídá se, že infant Dom Henrique, kterému již začínají přezdívat *El Navegador* čili Plavec, plánuje další objevné výpravy.

Člověk musí obdivovat tyto mořeplavce a mít v úctě jejich nebojácnost, jsou to zajisté kurážní lidé. Pravý *horror* je pouštět se pod plachtami na širý oceán. Vždyť tam hrozí vichřice a bouře, podvodní útesy, magnetické hory, vody vroucí i lepkavé, ne-li víry, tak turbulence, ne-li turbulence, tak proudy. Všelijakými příšerami se ta místa doslova hemží: vodními draky, mořskými serpenty a hippokampy, různými sirény, tritóny, delfíny a platejsy. Vyskytují se tam všemu popisu se vymykající *sanguissugae*, *polypi*, *octopi*, *locustae*, *cancri*, *pistrix*, různé *et huic similia*. A nejstrašnější nakonec – totiž tam za hranou světa, kde končí oceán, tam se otevírá propast pekelná. Od čeho si myslíte, že má zapadající slunce červenou barvu? Proto přece, že se v něm odrážejí pekelné ohně. Navíc v oceáně jsou porůznu rozesety zvláštní díry, když nad takovou díru připluje koráb, propadne se rovnou do pekla. Se stěžni

Andrzej Sapkowski

a plachtovím a se vším všudy. Tak byl zkrátka svět stvořen, aby nebylo člověku smrtelnému dovoleno po vodních pláních daleko od pevné země cestovati. A peklo rádo pohltí ty, kdož zákazy porušují.

Jenže jak znám život, Portugalce to v žádném případě nezadrží.

Protože *navigare necesse est* a za obzorem čekají ostrovy a pevniny, které je třeba objevit. Je třeba zakreslit do map dalekou Taprobane, popsat v *roteiros* cestu do tajemného Cipangu, označit v portolánech *Insole fortunate* – Ostrovy blažených. Je třeba plout ve stopách svatého Brendana k Hy Brasil, cestou do neznáma. Aby neznámo bylo provždy učiněno známým a poznáním.

A takto – *quod erat demonstrandum* – se nám svět zmenšuje a krčí, ještě krátký čas a všechno již bude na mapách, v portolánech a *roteiros*. A všude bude blízko.

Zmenšuje nám svět a o něco chudne – totiž o legendy. Čím dále plují portugalské karavely, čím více ostrovů objevují a pojmenovávají, tím ubývá legend. Každou chvíli se některá rozplyne jako dým. Každou chvíli jsme chudší o jeden sen. Jenže když umírá sen, na jeho uprázdněné místo padne stín. A ve stínech, zvláště když i rozum usíná, se často probouzejí strašidla. Cože? Že to už někdo řekl? Drahý pane! Cožpak existuje něco, co už někdy někdo neřekl?

Uf, to mi vyschlo v krku... Stále jste na rozpacích, zda neodmítnu pivo? Ujišťuji vás, že ne.

Co říkáš, zbožný bratře svatého Dominika? Že nemám odbíhat od tématu a pokračovat ve vyprávění? O Reynevanovi, Šarlejovi, Samsonovi a dalších? Máš pravdu, bratře, je čas. Budu pokračovat.

Nastal rok Páně 1427. Pamatujete si ještě, co přinesl? Jak by ne, na to se nedá zapomenout. Přesto vám osvěžím paměť.

Tehdy na jaře, mám dojem, že v březnu, ale každopádně před Velikonocemi, vydal papež Martin V. bulu *Salvatoris omnium*, v níž proklamoval nutnost další křížové výpravy proti českým

kacířům. Namísto Giordana Orsiniho, který byl již starý a svého úřadu nezpůsobilý, učinil papa Martin kardinálem a legátem *a latere* Henryho Beauforta, biskupa z Winchesteru a nevlastního bratra krále anglického. Beaufort se horlivě chopil svěřeného úkolu. Zanedlouho byla sešikována kruciáta, která měla husitské apostaty ztrestat ohněm a mečem. Výprava byla důkladně připravena, peníze, věc pro vedení války prvořadá, byly pečlivě nashromážděny. Tentokrát, světe div se, je nikdo nerozkradl. Jedni kronikáři míní, že křižáci byli poctivější, jiní tvrdí, že zlaťáky byly prostě jen lépe hlídány.

Vrchním velitelem tažení ustanovil frankfurtský sněm trevírského arcibiskupa Ottu von Ziegenhein. Armáda stanula v pohotovosti. Do zbraně a pod kříž postavila, koho se jen dalo. Se svým vojskem se dostavil Bedřich Hohenzollernský, markrabě a kurfiřt braniborský. Přitáhli Bavoři pod vévodou Jindřichem Bohatým, přijela falckrabata Jan z Neumarktu a jeho bratr Otto z Mosbachu. Na shromaždiště dorazil ještě nezletilý Bedřich Wettinský, syn chorobou skláceného saského kurfiřta Bedřicha Bojovného. Přijeli – každý se silným houfem – Raban von Helmstett, biskup špýrský, Anselm von Nennigen, biskup augšpurský, Friedrich von Aufsess, biskup bamberský, Johann von Brunn, biskup vircpurský, a z Frankrajchu Thibaut de Rougemont, biskup besançonský. Další zbrojenci přišli ze Švábska, Hesenska, Durynska i ze severoněmeckých měst hanzy.

Kruciáta se hnula začátkem července, týden po svátku Petra a Pavla, překročila hranice a vtrhla do Čech, značíc svou cestu mrtvolami a požáry. Ve středu před Jakubem stanuli křižáci posílení vojskem českého katolického landfrídu před Stříbrem, kde seděl husitský velitel, jehož nazývali Przybik de Clenove, a město oblehli. Ačli je ostřelovali z těžkých bombard, pan Přibík se dobře držel a ani ho nenapadlo se vzdát. Obležení trvalo, čas utíkal. Braniborský kurfiřt Bedřich začal být netrpělivý. Celá kruciáta, radil, by měla neprodleně táhnout dále, zaútočit na

Andrzej Sapkowski

Prahu. Praha, prohlašoval, je *caput regni*, kdo má Prahu, ten má Čechy...

Inu horké bylo to léto roku 1427.

Ptáte se, co na to boží bojovníci? Co na to Praha?

Praha...

Praha páchla krví.

Kapitola první

ve které Praha páchne krví, Reynevan je sledován a pak – po pořádku – nudí rutinou, vzpomíná, teskní, slaví, rve se o život a nakonec tone v peřinách. A v pozadí historie Evropy metá kozelce, staví se na hlavu a sviští v zatáčkách.

Praha páchla krví.

Reynevan očichal oba rukávy kazajky. Právě opustil špitál, kde se, jak už to tak ve špitále chodí, pouštělo žilou, řezaly se vředy a též amputace se prováděly v počtu, jež by si zasluhovaly lepší věci. Jeho oděv mohl nasáknout pachem krve, nebylo by na tom zhola nic divného, přesto byla kazajka cítit pouze ka-

zajkou a ničím jiným.

Zvedl hlavu a vtáhl nosem vzduch. Od severu byl ze sadů a vinic na levém břehu Vltavy cítit kouř z páleného bodláčí a ořezaného réví. Od řeky se navíc nesl smrad bahna a mršín – trvala vedra, hladina silně poklesla a odhalené břehy a mělčiny poskytovaly městu nezapomenutelné čichové zážitky. Ale to, co Reynevan cítil, nebyl zápach bahna, tím si byl jist.

Andrzej Sapkowski

Lehký proměnlivý větřík zavál čas od času od východu, od Poříčské brány. Od Vítkova. A země pod vrchem Vítkovem by vskutku mohla razit krví – však jí do ní vsáklo nemálo.

Ne, to nebylo možné. Reynevan si na rameni upravil řemen brašny a rázně vykročil dolů ulicí. Nebylo možné, aby od Vítkova cítil krev. Za prvé to bylo dost daleko a za druhé... Za druhé uplynulo od bitvy sedm let, sedm dlouhých let.

Minul kostel svatého Kříže. A pach krve nezmizel – naopak zesílil. Protože náhle pro změnu zafoukalo od západu.

Ha, pomyslel si a zahleděl se směrem k nedalekému ghettu, kámen není země, staré cihly a omítky pamatují mnohé, mnohé v nich dokáže přetrvat. Cokoli vstřebají, je dlouho cítit. A tam, v domech a uličkách pod synagogou, se krve neprolilo o nic méně než na Vítkově. A v čase méně vzdáleném. Při krvavém pogromu v roce 1422. Během bouří, které v Praze vybuchly po exekuci Jana Želivského. Rozběsněn smrtí svého mluvčího lid pražský povstal, aby jej pomstil, aby páčil a zabíjel. Nejsilněji – jako obvykle – dopadl jeho hněv na židovskou čtvrť. Židé neměli s Želivského smrtí absolutně nic společného, nenesli na ní žádnou vinu – ale komu to překáželo.

Za svatokřížským hřbitovem Reynevan odbočil, prošel kolem hospicu na Starý uhelný trh, přešel plácek a zapadl do úzkých uliček a temných průchodů vedoucích ke Dlouhé třídě. Pach krve zmizel, rozplynul se v záplavě jiných pachů a zápachů. Tato zákoutí totiž smrděla vším, co si jen člověk dokáže představit.

Zato Dlouhá třída ho uvítala převládající a doslova omamnou vůní čerstvého pečiva. V pekařských krámech a na pultech před nimi se všude v dohledu skvěly všemožné výrobky proslavených pražských pekařů. Ačkoli v hospicu snídal a hlad neměl, neodolal a hned v první pekárně si koupil dvě křupavé žemle. Žemle, kterým se zde říkalo calty, měly tak sugestivně erotický tvar, že mladík nějakou dobu kráčel Dlouhou třídou jako ve snách, ponořen v myšlenkách horkých jako pouštní vichr. V myšlenkách na Nicolettu, na Kateřinu z Biberštejna. Mezi kolemjdoucími, do kterých

v zamyšlení vrážel, by se našlo několik opravdu pohledných Pražanek v přijatelném věku. Nevšiml si jich. Roztržitě se omlouval, pokračoval dále, za chůze střídavě ukusoval z calty a nepřítomně na ni civěl.

Na Velkém náměstí ho opět přivedl k sobě pach krve.

Inu, přemítal, dojíraje caltu, na tomto místě to není nic překvapivého. Také tuto dlažbu v nedávné době zbrotila krev. Už vzpomenutého Jana Želivského a devět jeho straníků stáli právě tady, na Staroměstské radnici, když je sem pod záminkou jednání vylákali v to osudné březnové pondělí. A když po zrádném činu umývali místo poprav, krvavá pěna tekla strouhou pod vraty pryč až k pranýři na rynku a tam vytvořila červenou louži. Ta prozradila, co se na radnici událo. Zpráva o smrti milovaného kazatele vyvolala výbuch hněvu a nenávisti, další krev se prolévala ve všech okolních ulicích.

Směrem k Týnskému chrámu šli lidé, mnoho se jich už tísnilo ve vstupním portále. Bude kázat Rokycana, pomyslel si Reynevan, možná by stálo za to si ho poslechnout. Poslouchat kázání Jana Rokycany se vždycky vyplácelo. Vždycky. Zvláště nyní, v době, kdy takzvaný běh událostí nabízel náměty ke kázáním v tempu vysloveně překotném. Bylo, oj bylo o čem kázat. A stálo za to poslouchat.

Na to není čas, uvědomil si, mám nutnější úkoly. A je tady problém...

Jsem sledován.

*

To, že je sledován, poznal Reynevan už dávno, hned po odchodu ze špitálu u svatého Kříže. Ti, kdož ho sledovali, byli chytrí, nenechali se ani zahlédnout, šikovně se kryli. Ale Reynevan o nich věděl. Vždyť to nebylo poprvé.

Věděl – víceméně – kým byl sledován, a hlavně na čí příkaz. Na tom však nezáleželo.

Musel je setřást. Měl už i plán.

Vešel na rušný, hlučný a smrdutý Dobytčí trh staroměstský, vmísil se do davu, který mířil k Vltavě, ke Kamennému mostu. Chtěl zmizet a na mostě, v úzkém hrdle spojujícím Staré Město s Malou Stranou a Hradem, měl ve vřavě a tlačenici určitou šanci, že se mu to podaří. Reynevan se prodíral mezi lidmi, strkal do nich a poslouchal za to jejich nadávky.

„Reinmare!“ dal jeden z postižených kupodivu přednost jeho křestnímu jménu před „zasraným nemehlem“. „Ty tady?“

„Já tady. Poslyš, Radime... Kristepane, co to tak smrdí?“

„Tohle,“ ukázal Radim Tvrdí, malý a už nemladý muž, na putnu, kterou nesl. „Hlína a bahno. Z říčních náplav. Potřebuji to... Však víš, na co.“

„Vím,“ rozhlédl se neklidně Reynevan. „Jak by ne.“

Radim Tvrdí byl, jak všichni zasvěcení věděli, čaroděj. Radim Tvrdí byl rovněž, jak věděli jenom někteří zasvěcení, posedlý myšlenkou stvořit umělého člověka – golema. Všichni, dokonce i málo zasvěcení, věděli, že dosud jediného golema se podařilo před dávnými lety oživit jistému pražskému rabínovi, podle zachovaných dokumentů zvanému zajisté překrouceným jménem Bar Halevi. Ve stejných dokumentech se uvádělo, že dávný Žid použil jako materiál k výrobě golema jíl, bahno a bláto ze dna Vltavy. A Tvrdí jako jediný zastával názor, že oživení neživé hmoty nebylo dosaženo čarami a zakletími, nýbrž příznivou astrologickou konstelací, v jejímž vlivu se ocitla specifická směs říčního bahna obsahujícího přírodní magickou moc. Jelikož ale neměl ani potuchy, o jaké konkrétní postavení nebeských těles a o jaké konkrétní bahno by mohlo jít, postupoval Tvrdí metodou pokusů a omylů. Vytrvale těžil bahno na různých místech a tak často, jak to jen šlo, v naději, že jednou konečně vystihne správný čas a nabere správnou surovinu. Dnes to ale opravdu přehnal – podle puchu nabral putnu sraček rovnou pod nějakým záchodem.

„Nejsi v práci, Reinmare?“ zeptal se a otřel si hřbetem ruky zpotené čelo. „Nejsi ve špitále?“

„Vzal jsem si volno. Dneska tam nebylo celkem nic na práci. Klidný den.“

„Dej bůh,“ postavil mág těžkou putnu na zem, „aby nebyl z posledních. Doba už je taková...“

Všichni v Praze věděli, o jakou dobu jde. Ale radši to neprobírali – prostě jenom nedokončovali větu. Nedokončování téhle věty se stalo najednou všeobecně rozšířené a módní. Jako odpověď na takovou nedopovězenou větu obyčej vyžadoval zasvěceně se zatařit, vzdychnout a významně pokývat hlavou. Ale Reynevan se tím nezdržoval.

„Běž si svou cestou, Radime,“ řekl a rozhlédl se kolem. „Nemohu tady stát. A raději tady nestůj ani ty.“

„Eee?“

„Sledují mě. Proto nemohu jít do Soukenické.“

„Sledují,“ zopakoval Tvrdík. „Ti, co obyčejně?“

„Určitě. Buď zdrav.“

„Počkej.“

„Na co mám čekat?“

„Není moudré snažit se ztratit oháňku.“

„Cože?“

„Pro sledující,“ vysvětloval mu překvapivě věcně Čech, „jsou jakékoli pokusy a snahy zbavit se oháňky jasným znamením, že sledovaný nemá čisté svědomí. Zloději přece hoří za patami. Že nejdeš do Soukenické, to je rozumné. Ale nekličkuj, neutíkej, neschovávej se. Dělej to, co obvykle. Jeď ve vyjetých kolejích. Znuď sledující nudnou, všední, každodenní rutinou.“

„Například?“

„Při kopání bahna mi vyschlo v krku. Pojď k ‚Rakovi‘, zvu tě na šnyt.“

„Jsem sledován,“ připomněl mu Reynevan. „Nebojíš se?“

„Čeho,“ zvedl čaroděj svou putnu, „bych se měl bát?“

Reynevan si povzdechl, pražští mágové ho v tomto ohledu

Andrzej Sapkowski

nepřestávali udivovat. Stále nevěděl, zdali je to obdivuhodná chladnokrevnost, anebo trestuhodný nedostatek představitivosti, ale zdálo se, že místní čaroděje nikterak nezneklidňoval fakt, že pro ty, kdož se zabývali černou magií, nebyli husité o nic méně hrozní než inkvizice. *Maleficum* – čarodějnictví bylo uvedeno mezi smrtelnými hříchy, které čtvrtý pražský artikul přikazoval trestat smrtí. A jakmile šlo o pražské artikule, husité neznali žertů. Pražští kališníci, sami se považující za umírněné, v tomto ohledu nijak neustupovali fanatickým táborům anebo radikálním sirotkům. Chyceného čaroděje zabezdili do sudu a v něm ho upálili na hranici.

Vraceli se zpátky k rynku, prošli Nožírskou, potom Zlatničí, potom Svatojilskou. Nespěchali. Tvrdík se zastavil u několika krámů a probral se známými kramáři poslední drby. Standardně bylo pár vět přerušeno po slovech „doba už je taková...“, což bylo kvitováno zasvěcenými grimasami, povzdechy a významným pokyvováním hlavami. Reynevan se rozhlížel, ale nikoho podezřelého nespátřil – sledující se uměli dobře krýt. Neměl zdání, co cítili oni, ale jeho samého už stačila nudná rutina znudit k nevydržení.

Naštěstí zanedlouho dospěli k domu „U červeného raka“, a tím pádem i k hospůdce, kterou její majitel nazval bez sebemenší invence stejným jménem.

„Hej! Koukněte! Vždyť je to Reynevan!“

V podloubí seděli na lavicích u stolu čtyři muži. Všichni byli ramenatí, nosili kníry a rytířské lentnery. Dva z nich Reynevan znal, věděl tedy, že ti muži jsou Poláci. Kdyby to nevěděl, stejně by to uhořel. Jako všichni Poláci v zahraničí se také tihle chovali hlučně, povýšeně a vyzývavě hulvátsky, což mělo podle nich dávat najevo jejich společenské postavení a vážnost. V této souvislosti bylo docela zábavné, že od Velikonoc, přesněji od Velkého čtvrtka, bylo společenské postavení Poláků v Praze mizivé a jejich vážnost ještě menší.

„Pochválen buď! Vítej, vítej, ctěný Aeskulape náš!“ uvítal je

jeden z Poláků, Reynevanův známý Adam Wejdnar erbu Ravič. „Posaď se u nás! Posadte se oba! Přijměte naše pozvání a pohostění!“

„Co ho tak horlivě zveš?“ zašklebil se s předstíraným znechucením druhý Polák, rovněž Velkopolan a rovněž Reynevanův známý Mikuláš Žirovský erbu Čevoja. „Máš peněz nazbyt či co? Kromě toho chodí tenhle mastičkář k malomocným, může nás nakazit leprou nebo něčím ještě horším, ha!“

„Už nepracuji v leproserii,“ vysvětloval Reynevan. Trpělivě, protože ne poprvé. „Teď léčím v Bohuslavském špitále. Tady na Starém Městě, u kostelíku Šimona a Judy.“

„Dobrá, dobrá,“ mávl rukou Žirovský, který to všechno moc dobře věděl. „Čeho se napijete? Ach promiňte, seznamte se. Toto jsou pasovaní rytíři Jan Kuropatva z Laňuchova erbu Sreňava a Jiří Skirmunt erbu Odrovenž. S odpuštěním, ale co to tady, kurva, tak smrdí?“

„Bahno. Z Vltavy.“

*

Reynevan a Radim Tvrdík pili pivo, Poláci pili rakouské víno a jedli dušené skopové s chlebem. Hovořili při tom ostentativně hlasitě polsky, častovali se různými šprýmy a každý doprovázeli hromovým řehotem. Okolo procházející Pražané odvraceli hlavy a mumlali nadávky. Někteří si odplivovali.

Od Velikonoc, přesněji řečeno od Velkého čtvrtka, nebylo mínění Čechů o Polácích zrovna nejlepší, jejich prestiž v Praze prachbídná – a byla dále na sestupu.

Se Zikmundem Korybutovičem, zkráceně Korybutem, synovcem Vladislava Jagelly, posléze dokonce kandidátem na český trůn, přijelo do Prahy poprvé asi pět tisíc, podruhé už stěží pět set polských rytířů. V Korybutovi mnozí spatřovali naději a záchranu pro husitské Čechy a Poláci se neohroženě bili za kalich a pravdu boží, nasazovali životy u Karlštejna, Jihlavy, Retče i Ústí. Přesto

je neměli v oblíbě ani čeští spolubojovníci. Copak se mohli spřátelit s neotesanci, kteří prskali smíchy, když se jim jejich spojenci představovali jmény jako Picek ze Psikous anebo Sádlo ze Staré Kobzy? A kteří se popadali za břicha při jménech Cvok z Chalupy anebo Doupa ze Zásady?

Korybutova zrada, to se rozumí, poškodila polskou prestiž velmi vážně. Naděje pro Čechy selhala na celé čáře, husitský král *in spe* se paktoval s katolickými pány, opustil stranu podobojí, zradil čtyři artikule, na které předtím slavnostně přísahal. Spiknutí bylo odhaleno a zmařeno, Jagellův synovec teď namísto na trůně seděl ve vězení a na Poláky se začalo hledět div ne jako na nepřátele. Někteří z nich neprodleně opustili Čechy, někteří přece jen zůstali. Jako by tím chtěli dát najevo nesouhlas s Korybutovou proradností, jako by se chtěli jednoznačně vyslovit pro kalich a rozhodli se vytrvat v boji za husitskou věc. A co? Stejně je nikdo neměl rád. Panovalo přesvědčení – a ne bezdůvodné – že Polákům je husitská věc ukradená. Že zůstali, neboť *primo*: neměli se proč a kam vrátit. Do Čech už přišli jako psanci stíhaní doma soudy a postižení sekvestracemi, nyní byla nad nimi všemi, s Korybutem v čele, navíc vznesena klatba a infámie. Že *secundo*: zůstali, poněvadž si při válčení v Čechách chtěli pro sebe urvat nějaký lup a nahrabat si. Že *tertio*: začali se vyhýbat boji, aby v nepřítomnosti českých mužů smilnili s jejich ženami.

Všechny tyto názory se zakládaly na pravdě.

Kolemjdoucí Čech zaslechl polský jazyk a znechuceně si odplivl na zem.

„Oj, nemají nás tady rádi, nemají,“ poznamenal lítostivě Jiří Skirmunt erbu Odrovenž. „Pročpak to? Divná věc.“

„Ále, tancoval s nimi pes,“ vypjal Žirovský do ulice hrud' ozdobenou stříbrnými podkovami Čevoje. Jako každý Polák zastával veskrze nesmyslný názor, že jako erbovník, byť s holou zadnicí, je v Čechách roven Rožmberkům, Kolovratům, Šternberkům a všem možným panským rodům dohromady.

„Třebas tancoval,“ souhlasil Skirmunt, „ale i tak je to divné.“

„Ti prostí lidé se diví,“ ozval se Radim Tvrdík. Hlas měl klidný, ale Reynevan ho znal příliš dobře. „Udivuje je pohled na statné rytíře, bezstarostně se veselící u hospodského stolu. V těchto dnech. Když doba je taková...“

Podle zvyku nedokončil větu. Jenže Poláci neměli ve zvyku dodržovat nějaké zvyky.

„Doba je taková,“ uchechtl se Žirovský, „že na vás táhnou křižáci, co? Že jdou s ukrutnou potencií, s ohněm a mečem, že za sebou zanechávají mrtvou poustinu. Že se ani nenadějete...“

„Mlč,“ přerušil ho Adam Wejdnar. „Ale tobě, pane Čechu, povím: zameť si před vlastním prahem. Ovšem, Nové Město je teď pusté a vylidněné, protože Novoměstští se hromadně vypravili za Prokopem do pole bránit zemi. Kdyby mě teď káral někdo z Nového Města, držel bych zobák. Ale ze Starého Města nešla ani noha, takže nikdo odtud mi nemá co vyčítat.“

„Náramná síla,“ pokračoval Žirovský, „na vás jde od západu – celá Evropa. Tentokrát se neubráníte, je s vámi konec.“

„S námi?“ utrousil Reynevan. „S vámi ne?“

„S námi jakbysmet,“ připustil chmurně Wejdnar, když mávnutím rukou utišil Žirovského. „Bohužel. Zdá se, že jsme se přidali na špatnou stranu. Měli jsme poslouchat, co říkal biskup Laskař.“

„Ba,“ povzdechl Jan Kuropatva. „Také já jsem měl dát na Zbyška Olešnického. Teď tady trčíme jako volové na porážce a akorát čekáme, kdy se dostaví řezník. Valí se na nás síla, jakou svět neviděl. Osmdesátitisícová armáda: Bavoři, Sasíci, vojska rýnských falckrabat, zbrojný lid ze Švábska, Durynska i z hanzovních měst, ano i přes moře se připlavili nějací cizáci. K tomu celý plzeňský landfríd. Začátkem července překročili hranice a oblehli Stříbro, které každou chvíli padne – pokud se tak už nestalo. A jak daleko je to od Stříbra sem? Dvacet mil? Tak si to račte spočítat. Nejpozději za pět dní jsou tady. Dneska je pondělí. V pátek si vzpomeňte na má slova, až uvidíte kříže před městskými branami.“

Andrzej Sapkowski

„Prokop je nezadrží, rozdrťí ho v poli. Je jich příliš mnoho.“

„Když Madianští a Amalekité napadli Gileád, bylo jich jako kobylek,“ řekl Radim Tvrdík, „a velbloudů jejich počtu nebylo jako písek, kterýž jest na břehu mořském v nesčíslném množství. A přesto je Gedeon s pouhými třemi sty muži porazil a rozehnal. Neboť na jeho straně stál Pán zástupů a on válčil s Jeho jménem na rtech.“

„Jistě, jistě, to se rozumí. A krakovský švícko Škuba zabil šídlem wawelského draka. Nepleť si, přáteli, pohádky a skutečnost.“

„Zkušenost napovídá,“ dodal s kyselým úsměvem Wejdnar, „že Pán, pokud vůbec někde stojí, tedy na straně zástupů silnějších.“

„Prokop křížáky nezadrží,“ zopakoval zasmušile Žirovský. „Tentokrát, pane Čechu, by vás nezachránil ani sám Žižka.“

„Prokop nemá sebemenší šanci,“ souhlasil Kuropatva. „Vsadím se, o co chcete. S kruciátou táhnou příslušníci *Jorgenschieldu* – řádu štítu svatého Jiří, výkvět evropského rytířstva. A papežský legát s sebou přivedl z Anglie stovky lučištníků. Slyšels někdy o anglických lukostřelcích, pane Čechu? Mají luky vysoké jako chlap, trefují se z nich na pět set kroků a i na takovou vzdálenost probíjejí plechy a prošívají kroužkové brně jako plátěné košile. Ha, takový lučištník dokáže...“

„Dokáže se takový lučištník,“ přerušil ho rozšafně Tvrdík, „udržet na nohou, když dostane cepem do hlavy? Táhli už na nás různí vyhlášení bijci, ledajaký výkvět rytířstva, ale prozatím se nenašel nikdo takový, jehož lebka by odolala českému cepu. Klidně přijmu tvoji sázku, pane Poláku, já totiž tvrdím, že když schytá ten tvůj zámořský lučištník cepem přes palici, víckrát nenapne tětivu, poněvadž v tu ránu bude ze zámořského Angličana zámořský nebožtík. Jestli se mýlím, výhra je tvá. Oč se vsadíme?“

„Utlučou vás čepicemi.“

„To už zkoušeli,“ podotkl Reynevan. „Před rokem. V neděli před svatým Vítem. U Ústí. Vždyť jsi tam byl, pane Adame.“

„Pravda,“ přiznal Velkopolan. „Byl jsem tam, my všichni jsme tam byli. Ty přece také, Reynevane. Vidím, žes nezapomněl.“

„Ne, nezapomněl.“

*

Slunce pekelně pálilo, z nebe sálal žár. Nebylo nic vidět. Mračno prachu zvířeného kopyty koní útočícího rytířstva se smísilo s hustým dýmem, který po salvě zahalil vozovou hradbu. K řevu bojujících a ržání koní se přidaly nové zvuky – třesk lámaného dřeva a vítězný pokřik. Reynevan viděl, jak se z mračna vynořili prchající.

„Prorazili...“ vzdychl těžce Diviš Bořek z Miletínka. „Roztrhli vozy...“

Hynek z Kolštejna zaklel, Roháč z Dubé chlácholil frkajícího koně, Prokop Holý měl tvář jako z kamene, Zikmund Korybutovič byl bledý jako plátno.

Z dýmu vyrazila těžká jízda, železní páni doháněli utíkající husity, sráželi je koňmi, rubali a sekali ty, kteří se nestihli dostat pod ochranu vozů vnitřního čtverce. Do průlomu se hrnuli další obrnění jezdcí.

A do toho sraženého, kupředu se deroucího houfu, rovnou do tlam koní, rovnou do obličejů jezdců vyšlehl náhle ohněm a olovem houfnice a tarasnice, třeskly hákovnice, štěkly píšťaly a jako krupobití se sypaly šípy z kuší. Padali jezdcí ze sedel, padali koně, klesali lidé společně s koňmi, jejich pohyb vpřed byl zastaven, vypukl zmatek – a do toho zmatku udeřila druhá salva, s ještě drtivějším účinkem. K vozům vnitřního čtverce se dostali pouze nečetní obrněnci, kteří byli v několika chvílích vyřízeni sudlicemi a cepy. Ihned poté se Češi s řevem vyhnuli zpoza vozů, prudkým protiútokem Němce zaskočili a vytlačili je z průlomu. Mezera byla zatarasena vozy, ty byly okamžitě osazeny kušovníky a cepníky. Znovu zaduněly houfnice, zakouřilo se z hákovnic. Nad vozovou

Andrzej Sapkowski

hradbou se zlatě zaleskla zvednutá monstrance, zavlála bílá korouhev s kalichem.

*Ktož jsú Boží bojovníci
a zákona jeho!
Prostež od Boha pomoci
a úfajte v něho...*

Zpěv sílil, triumfálně se rozezněl a burácel nad *wagenburgem*. Prach sedal na ustupující obrněnou jízdu. Roháč z Dubé už věděl, otočil se k šiku čekajících husitských jezdců a zvedl palcát. Totéž učinil směrem k polskému jezdectvu Dobeš Puchala. Jízdám Moravanům dal stejný povel Jan Tovačovský. Hynek z Kolštejna sklopil hledí helmice.

Z pole bylo slyšet křik saských velitelů, svolávajících obrněnce k dalšímu útoku proti vozům. Ale jejich jezdci couvali, obraceli koně.

„Běží! Němci běžíííí!“

„Hrrr na ně!“

Prokop Holý nabral dech, zvedl hlavu.

„Teď,“ vydechl. „Teď je máme v hrsti.“

*

Reynevan opustil společnost Poláků a Radima Tvrdíka dost neočekávaně – prostě najednou vstal, rozloučil se a odešel. Krátkým významným pohledem oznámil Tvrdíkovi důvod svého počínání. Čaroděj mrkl. Pochopil.

Reynevan opět ucítil krev. Jasně, pomyslel si, je cítit od nedalekých Kotců, od jatek a masných krámů. Ale možná že ne? Možná je to jiná krev.

Možná ta, která pěníla ve zdejších otevřených stokách v září 1422. Tehdy se Železná ulička se svým okolím stala dějištěm bratrovražděných bojů, když rozpory mezi Prahou a Tábořem už

poněkolkrát vyústily do ozbrojeného konfliktu. Dost bylo tenkrát v Železné prolito české krve. Dost na to, aby byla stále cítit.

Právě ten pach krve zbystřil jeho obezřetnost. Doposud ani nezahlédl ty, kteří ho sledovali, nepostřehl nic podezřelého, žádný z kolemjdoucích Čechů nevyhlížel jako špicl. Přesto Reynevan neustále cítil v týle něčí pohled. Jeho sledovatele nudná rutina evidentně dosud nestačila znudit. Dobrá, pomyslel si, dobrá, mizerové, nabídnu vám té rutiny ještě více. Až vám poleze krkem.

Prošel Kožnou mezi jirchářskými dílnami a krámy. Několikrát se zastavil a předstíraje zájem o vystavené zboží, úkradkem se ohlížel. Ani teď nespatriil nikoho, kdo by vypadal na špicla. Ale věděl, že někde tam je nebo jsou.

Ještě než dospěl ke kostelu svatého Havla, odbočil do průchodu. Rozhodl se navštívit Karolinum, svou *alma mater*. V rámci rutiny by se mohl vydat i tam a poslechnout si nějakou disputaci. S oblibou navštěvoval universitní disputace a *quodlibety*. Od té doby, co v neděli *Quasimodogeniti*, první po Velikonocích roku 1426, přijal svátost pod obojí způsobou, docházel na *lectorium ordinarium* celkem pravidelně. Jako pravý neofyta chtěl co nejhloběji poznat zvláštnosti a specifika svého nového náboženství, a těm jaksi nejsnáze přicházel na kloub při dogmatických sporech, které nepřetržitě vedli představitelé umírněného konzervativního křídla, shromáždění okolo mistra Jana z Příbrami, s představiteli křídla radikálního, tedy lidmi z okruhu Jana Rokycany a Petra Payna, anglického lollarda a viklefity. Právě pozdvižení však pokaždé vypuklo na disputacích, na nichž se objevili skalní radikálové z Nového Města. To byla teprve zábava. Reynevan byl očitým svědkem, jak byl Payne, který obhajoval nějaké viklefovské dogma, veřejně nazván „zkrveným Englišem“ a zasypán shnilou zeleninou. Jak bylo starouškovi Křišťanovi z Prachatic, slovuťnému rektorovi vysokého učení, vyhrožováno utopením ve Vltavě. Jak na šedivou hlavu Petra z Mladoňovic přiletěla zdechlá kočka. A shromážděné obecnstvo se zatím s gustem bilo přes huby, rozbíjelo si nosy

a vyráželo zuby, a to jak v aule, tak venku, na frajmarku před Karolinem.

Od té doby se už ale přece jen něco změnilo. Jan Příbram a lidé z jeho okolí byli odhaleni coby účastníci Korybutova spiknutí a potrestáni vypovězením z Prahy. Poněvadž však příroda nesnáší prázdnotu, disputace probíhaly nadále, ovšem od Velikonoc bylo do umírněnců spíláno pro změnu Rokycanovi a Paynovi. Novoměstští – na tom se nic nezměnilo – byli za radikály. Nekompromisní radikály. Na disputacích dále propukaly rvačky, létaly sprosté nadávky a zdechlé kočky.

„Pane.“

Otočil se. Za ním stojící člověk byl malý a celý šedý. Měl šedou fyziognomii, šedý kabátec, šedou kuklu, šedé nohavice. Celý jeho šedý vzhled oživovala jenom zánovní, ze světlého dřeva vysoustružená hůl.

Rychle se ohlédl, protože za zády uslyšel zašramocení. Druhý muž, který mu zahradil zpáteční cestu z průchodu, měl podobnou hůl, byl o něco vyšší a o něco málo barevnější. Zato obličej měl ještě nesympatičtější.

„Jdeme, pane,“ oznámil Šedý, nezvedaje zrak.

„Kam? A proč?“

„Nemá smysl odporovat, pane.“

„Kdo vás posílá?“

„Pan Neplach. Jdeme.“

*

Jak se ukázalo, nebylo nutno jít daleko. Jen do jednoho z patricijských domů na jižní straně staroměstského rynku. Reynevan nedokázal přesně určit, do kterého, protože jeho eskorta ho vedla odzadu, úzkým dvorkem, zatuchlým ječmenem páchnoucím přízemím, klenutým mazhauzem a po schodišti nahoru. Obytná část byla dost bohatá – jako většina domů v těchto místech byl rovněž tento zůstaven zámožnými Němci, uprchlími z Prahy po roce 1420.

Bohuchval Neplach zvaný Flútek na ně čekal ve světnici pod vysokým trámovým stropem. Na jednom z trámů byl uvázán provaz. Na provaze visel oběšenec. Špičkami elegantních čizem se dotýkal podlahy. Téměř. Chyběly necelé dva couly.

Aniž by se zdržoval pozdravem či jiným měšťáckým přežitkem, aniž by Reynevana poctil byť jen delším pohledem, ukázal Flútek prstem na oběšence. Reynevan věděl, o co jde.

„Nee,“ polkl slinu, „to není on. Ledaže... Spíše ne.“

„Prohlédni si ho dobře.“

Reynevan si ho už stačil prohlédnout dostatečně dobře, aby měl jistotu, že do naběhlé šíje zaříznutý provaz, zkrivená tvář, vyvalené oči a vyplazený zčernalý jazyk mu znechutí přinejmenším několik příštích obědů.

„Ne. Ne ten... Vlastně, jak to mám vědět... Tamtoho jsem viděl zezadu...“

Neplach luskl prsty. Jeho pacholci pohotově otočili oběšence zády k Reynevanovi.

„Tamten seděl. Byl v plášti.“

Neplach luskl prsty. Za chvíli byl odříznutý a pláštěm přioděný umrlec usazen v křesle – v dost bizarní poloze vzhledem na *rigor mortis*.

„Ne,“ zavrtěl hlavou Reynevan. „Asi ne. Tamtoho... Hmm... Zaručeně bych ho poznal po hlase...“

„Je mi líto,“ Flútkův hlas byl mrazivý jako únorový víchř, „ale to ti umožnit nemohu. Kdybych z něj mohl dostat třeba jen hlásek, tebe bych vůbec nepotřeboval. Nuže, odkliďte tu mršinu.“

Rozkaz byl proveden bleskově. Flútkovy rozkazy byly vždycky prováděny bleskově. Bohuchval Neplach přezdíváný Flútek byl šéfem tábořské rozvědky a kontrarozvědky, a jako takový byl podřízen bezprostředně Prokopovi Holému. A dokud žil Žižka, tak bezprostředně Žižkovi.

„Posaď se, Reynevane.“

„Ale já nemám čas...“

„Posaď se, Reynevane.“

„Kdo byl ten...“

„Viselec? To už je v této chvíli jedno.“

„Byl to zrádce? Katolický vyzvědač? Jak chápu, byl vinen.“

„He?“

„Byl vinen.“

„Jde ti o eschatologii?“ pohlédl na něho škaředě Flútek. „O věci poslední a věčné? Pokud ano, mohu se odvolat na *Credo* nicejské: ukřižován Pilátem Pontským Ježíš umřel, ale vstal z mrtvých a znovu přijde ve slávě soudit živé a mrtvé. Každý pak bude souzen za své myšlenky i činy. A tehdy vyjde najevo, kdo je vinen, a kdo není. Já k tomu dodám, že tehdy to vyjde najevo definitivně.“

Reynevan si povzdechl a zakroutil hlavou. Zavínil si to sám. Znal Flútku. Neměl se hloupě ptát.

„Je tedy celkem jedno,“ ukázal Flútek hlavou na trám s uříznutým provazem, „kdo to byl. Jedno ale není, že se stačil oběsit, dříve než jsme vyrazili dveře. Že jsem ho nemohl vyzpovídat. Že tys ho neidentifikoval. Tvrdíš, že to není tamten. Ten, kterého jsi slyšel ve Slezsku kout pikle s vratislavským biskupem. Je to pravda?“

„Pravda.“

Flútek si ho změřil zase tím škaředým pohledem. Jeho oči, černé jako oči kuny, mířily po stranách dlouhého nosu jako ústí hlavní dvou hákovnic a byly schopny velice ošklivého pohledu. Stávalo se, že se ve Flútkových černých očích objevovali dva malí zlatí čertíci, kteří náhle jako na povel metali kozelce. Reynevan to už viděl. A byla to předzvěst něčeho zatraceně nepříjemného.

„A já si myslím,“ řekl Flútek, „že to pravda není. Myslím si, že lžeš. Žes lhal od samého počátku, Reynevane.“

Jak se Flútek dostal k Žižkovi, nikdo pořádně nevěděl. Klepy na toto téma, to se ví, kroužily. Podle jedněch byl Bohuchval Neplach Žid, pravým jménem Jehoram ben Jicchak, žák rabínské školy, kterého husité při vybití ghetta v Chomutově v březnu roku 1421 z nějakého rozmaru ušetřili. Podle dalších se Bohuchval ve skutečnosti jmenoval Gottlob a byl Němec, původně kupec z Plzně. Podle dalších to byl dominikánský mnich, kterého Žižka z neznámých

pohnutek osobně zachránil z masakru kněží a mnichů v Berouně. A ještě podle jiných byl Flútek čáslavský probošt, který zavčasu vycítil konjunkturu, přidal se k husitům a tak horlivě lezl Žižkovi do zadku, až si vysloužil postavení. Těm posledním dohadům byl Reynevan docela ochoten věřit, podle něj musel být Flútek najisto fráterem, nasvědčovaly tomu všechny jeho vlastnosti: prolhanost, přetvářka, chorobná samolibost a neukojitelná hrabivost.

Právě hrabivost vynesla Neplachovi jeho přezdívku. Když totiž v roce 1419 ovládlo katolické panstvo Kutnou Horu, od kutnohorských dolů a mincoven odříznutá Praha začala razit vlastní minci – měděnou s nepatrnou příměsí stříbra. Byl to peníz mizerný s prakticky nulovou hodnotou. Lidé o pražské peníze nestáli a pohrdavě je nazývali „flůtky“. Když se stal Bohuchval Neplach Žižkovým šéfspiónem, přezdívka Flútek se přenesla též na něho. Záhy totiž vyšlo najevo, že Bohuchval Neplach je i pro pouhý flútek schopen skoro všeho. Přesněji, že Bohuchval Neplach je ochoten kdykoliv se sehnout i pro flútek a zvednout ho třeba z lejna. Že Bohuchval Neplach nepohrdne ani flůtkem – a nikdy nevynechá příležitost, aby i ten bezcenný flútek neukradl nebo nezdefraudoval.

Jakým zázrakem se Flútek udržel u Žižky, který na svém Novém Táboře neúprosně stíhal podvodníky a železnou rukou trestal zloděje, zůstávalo záhadou. Další záhadou bylo, proč později Neplacha toleroval o nic méně principiální Prokop Holý. Vysvětlení bylo jediné: v tom, co pro Tábor dělal, byl Bohuchval Neplach odborník. A odborníkům se promíjí mnohé. Je to nezbytné. Protože o odborníky je vždycky nouze.

„Abys věděl,“ pokračoval Flútek, „od samého počátku mi nepřipadají věrohodné ani tvoje informace, ani tvoje osoba. Tajné sjezdy, skryté porady, celosvětová konspirace, takové věci se dobře uplatní v literatuře, dejme tomu u Wolframa z Eschenbachu. Do románů se hodí všelijaké tajuplné intriky, mystéria grálu a *Terre Salvaesche*, různí Klinschorové, Flagetanisové, Feirefizové a jiní Titurelové. Ve tvé výpovědi jsem cítil trochu moc inspirace

podobnými slátaninami. Řečeno jinými slovy: mám podezření, že sis to prostě vybájl.“

Reynevan neodpověděl, pouze pokrčil rameny. Dost demonstrativně.

„Důvody tvých konfabulací,“ uvažoval nahlas Neplach, „mohou být různé. Jak říkáš: ze Slezska jsi utekl, protože byl pronásledován a hrozila ti smrt. Je-li to pravda, asi ti nezbývalo jiné východisko, než se vlichotit Ambrožovi. A jak spolehlivěji sis mohl získat jeho důvěru, nežli varováním před atentátem, který se na něj chystá? Potom jsi stanul před Prokopem. Prokop v přeběhlících ze Slezska obyčejně větrí špehyře, věší tedy pro jistotu všechny a *per saldo* má po starostech. Jak si tedy zachránit kůži? Jednoduše ho obalamutit výmysly o tajném konvektiklu a spiknutí. Co ty na to, Reynevane? Co říkáš na mé závěry?“

„Invenci by ti mohl závidět i Wolfram z Eschenbachu. A básnický turnaj na Wartburgu bys vyhrál jako nic.“

„Důvodů, aby sis vymýšlel,“ pokračoval nevzrušeně Flútek, „jsi měl dost. Ovšem já si myslím, že vážný byl jenom jediný.“

„Zase jsme u toho,“ Reynevan už dobře věděl, co Neplachovi vrtá hlavou. „U toho jediného důvodu.“

„Mám takovou hypotézu,“ objevili se ve Flútkových očích dva zlatí čertíci, „že všechny tvoje fantasmagorie mají za úkol odvést pozornost od věci skutečně podstatné. Od pěti set hřiven uloupených výběrčímu daní. Co ty na to, felčare?“

„To, co vždycky,“ zívá předstíraně Reynevan. „Už jsme to probírali. Na tvoje obehnané a nudné otázky ti dám jako vždy obehnané a nudné odpovědi. Ne, bratře Neplachu, nepodělím se s tebou o peníze uloupené kolektorovi. Důvodů je několik. Prvním důvodem je, že ty peníze nemám, poněvadž já jsem kolektora nepřepadl. Druhým...“

„Tak kdo ho přepadl?“

„Obehnané a nudně odpovídám, že nemám poněti.“

Oba zlatí čertíci poskočili a současně udělali kotrmelec.

„Lžeš.“

„Když jinak nedáš. Mohu jít?“

„Mám důkazy, že lžeš.“

„Podívejme.“

„Tvrdíš,“ probodl ho Flútek pohledem, „že se ten tvůj vybájený sjezd konal třináctého září a účastnil se ho Kašpar Šlik. Ze spolehlivých zdrojů jsem se dověděl, že kancléř Šlik byl třináctého září roku 1425 v Budíně. Nemohls ho tedy vidět ve Slezsku.“

„Máš nevěrohodné zdroje, Neplachu. Ale ne... Vždyť je to provokace. Pokoušíš se mě přelstít, napálit. Nikoli poprvé, což?“

„Třefa,“ nahnul Flútek ani brvou. „Zůstaň sedět, Reynevané. Ještě jsme neskončili.“

„Nemám kolektorovy peníze a nevím...“

„Zmlkni.“

Nějakou dobu mlčeli. Čertíci ve Flútkových očích se uklidnili, takřka zmizeli. Ale Reynevan se nenechal oklamat. Flútek se poškrábal na nose.

„Nebýt Prokopa,“ řekl tiše. „Nebýt toho, že mi Prokop zakázal se vás jenom prstem dotknout, tebe a toho tvého Šarleje, vymáčkl bych z vás, co je třeba. U mne nakonec všichni promluvili, nenašel se nikdo, komu bych nerozvázal jazyk. Buď si jist, že i ty bys vyklopil, kde jsou ty prachy.“

Reynevan v tom už uměl chodit, nenechal se zastrašit. Jen pokrčil rameny.

„Taaak,“ promluvil po další odmlce Neplach, dívaje se na provaz, visící ze stropu. „Tenhle by taky promluvil, dostal bych z něj příznání. Škoda, že se stačil oběsit. Víš, chvíli jsem si vážně myslel, že na tom statku byl on... Hrozně mě zklamalo, žes ho nepoznal...“

„Mrzí mě, že jsem tě zklamal.“

Čertíci maličko poskočili.

„Opravdu?“

„Opravdu. Podezíráš mne, necháváš sledovat, číháš, provokuješ. Neúnavně pátráš po mých motivech a přitom zapomínáš na ten hlavní a jediný. Čech, který byl tehdy na statku v Dubovci,

Andrzej Sapkowski

zradil mého bratra, vydal ho zabijákům vratislavského biskupa. A ještě se tím biskupovi chlubil. Takže kdyby visel na tom trámu on, nelitoval bych groše na děkovnou mši. Věř mi, že i mně je líto, že to nebyl on. Ani žádný z těch, které jsi mi už ukazoval k identifikaci.“

„To je fakt,“ připustil Flútek zamyšleně, ale určitě to jenom hrál. „Původně jsem sázel na Diviše Bořka. Potom jsem tipoval Hynka z Kolštejna. Ani jeden z nich to nebyl...“

„To se ptáš anebo konstatuješ? Vždyť jsem ti stokrát opakoval, že žádný z nich...“

„Ovšem, ty sis přece oba dobře prohlédl. Tehdy. Když jsem tě vzal s sebou...“

„K Ústí? Vzpomínám si...“

*

Celý svah byl pokryt mrtvolami, avšak skutečně hrůzný výjev spatřili teprve na dně údolí, na březích Ždírnického potoka. Pohrouženy v červeném bahně se tady vršily hromady mrtvých těl, pozůstatky lidí i koní. Bylo očividné, k čemu v těchto místech došlo. Rozbahněné břehy zbrzdily z pole utíkající Sasy a Míšňany, zdržely je na tak dlouho, že je stačila dostihnout nejprve tábořská jízda, o něco později pak horda pěchoty. Jízdní Češi, Poláci a Moravané se zde dlouho nezdrželi, v letu posekali ty, kdož jim stáli v cestě, a pokračovali v pronásledování rytířstva prchajícího směrem k Ústí. Zato pěší husité, táboři i sirotci, se u potoka zdrželi déle. Zlikvidovali všechny Němce. Systematicky, po pořádku je obklíčovali a svírali do kleští, až se mohly dát do pohybu cepy, řemdihy, bijáky, halberdy, sudlice, oštěpy i vidle. Nebyla dáována žádná milost. Z bitvy přicházející rozjásaní, rozezpívání, od hlav k patám zakrvácení boží bojovníci nebrali zajatce.

Na druhém břehu Ždírnice, v okolí ústecké silnice, měla jízda a pěchota ještě nějakou práci. Z oblaku prachu se ozýval hluk, řinkot železa, lidský křik. Po zemi se táhl černý dým, hořely Předlice

a Hrbovice, vísky za řekou, a podle doléhajících zvuků také v nich pokračovala řež.

Koně frkali, pohazovali hlavami, klopili uši, přešlapovali a dusali na místě. Vedro bylo k nevydržení.

Víříc prach, přicválala k nim skupina jezdců, mezi nimi Roháč z Dubé, Vyšek Račinský, Bleh z Těšnice, Puchala.

„Je skoro po všem,“ zachrchlal Jan Roháč, odplivl si a hřbetem ruky si otřel ústa. „Mohlo jich být třináct tisíc. Podle mého odhadu jsme pobili nějaké tři a půl tisíce. Zatím. Protože tamhle ještě práce neskončila. Mají unavené koně, většina z nich neuteče. Ty přičtete ke konečnému vyúčtování a zaokrouhlíme to na čtyři tisícovky.“

„Není to sice Grunwald...“ vycenil zuby Dobeš Puchala. Věňava na jeho štítě nebyla k rozeznání pod vrstvou krvavého bláta. „Není to sice Grunwald, ale i tak to stojí za to. Co, *mości książe?*“

„Pane Prokope,“ Korybutovič, jako kdyby přeslechl oslovení, obrátil se na vrchního hejtmána. „Není čas pomyslet na křesťanské milosrdenství?“

Prokop Holý neodpověděl. Pobídl koně ze svahu k potoku. Mezi mrtvoly.

„Nejde jenom o milosrdenství,“ reptal nespokojeně vzadu jezdoucí Jakoubek z Vřesovic, hejtmán bílinský. „Jde o peníze! To je přece marnotratnost a plýtvání. Podívejte se, ten, co tady leží bez hlavy, má na tarči zkřížené vidle ve zlatém poli. To značí Kalkreuth. Výkupné za něho by činilo nejmíň sto kop předrevolučních grošů. A tenhle s rozpáraným břichem a střevy venku je Dietrichštejn, vidíte přece vinařské nože v pokosem děleném štítě. Významný rod, přinejmenším tři sta...“

Sirotci, kteří na břehu říčky obírali padlé, vytáhli zpod hromady mrtvol jednoho živého – mladíka ve zbroji a waffenrocku s erbem. Mladý Němec padl na kolena, sepal ruce, prosil. Potom začal křičet. Dostal sekerou a přestal.

„Stříbrné břevno v černém poli,“ konstatoval nevzrušeně Jakoubek z Vřesovic, zběhlý, jak se ukazovalo, v heraldice i v ekonomice.

Andrzej Sapkowski

„To značí Nasselrode. Z hrobat. Ten smrkáč by vynesl dobrých pět stovek. Mrháme tady penězi, bratře Prokope.“

Prokop Holý k němu obrátil svou sedláckou tvář.

„Bůh jest soudcem,“ promluvil chraptivě. „Ti, kdož zde leží, nenesli znamení Jeho na čelech svých. Jména jejich nebyla zapsána v knize života.“

Po chvíli těžkého ticha dodal:

„Koneckonců je k nám nikdo nezval.“

*

„Neplachu?“

„Ano?“

„Necháváš mě špehovat, v jednom kuse mám v patách tvoje špicly. Míniš v tom pokračovat?“

„A co?“

„Zdá se mi, že je to zbytečné...“

„Ale Reynevane. Copak já tebe učím, jak máš přikládat pijavky?“

Chvíli oba mlčeli. Flútek se neustále pohledem vracel k visícímu zbytku provazu.

„Krysy,“ ujal se opět slova, „opouštějí potápějící se loď. Nejenom ve Slezsku tyhle krysy pletichaří po statcích a hradech, shánějí zahraniční protektory, podlézají biskupům a hercokům. Strach jim svírá prdele, poněvadž jejich loď jde ke dnu a oni s ní. Konec marných nadějí. My stoupáme vzhůru, oni klesají dolů, do bahna! Korybut šel do hajzlu, Sasíci byli zmasakrováni u Ústí, Rakušáci na hlavu poraženi u Zwettlu, Lužice je spálená až po Zhořelec, Uherský Brod a Prešpurk se třesou strachem, Olomouc a Trnava se krčí za hradbami. Prokop triumfuje...“

„Zatím.“

„Co zatím?“

„Tam. U Stříbra... Po městě se povídá...“

„Vím, co se po městě povídá.“

„Táhne na nás křížová výprava.“

„Normálka.“

„Prý celá Evropa...“

„Necelá.“

„Osmdesát tisíc mužů ve zbrani...“

„Houby. Nanejvýš třicet.“

„Ale říkají...“

„Reynevane,“ přerušil ho blahosklonně Flútek. „Zamysli se. Kdyby opravdu hrozilo nebezpečí, byl bych ještě tady?“

Znovu se odmlčeli.

„Každou chvíli,“ promluvil šéf táborské rozvědky, „se situace vyjasní. Každou chvíli. Uslyšíš.“

„Co? Jak? Odkud?“

Neplach ho gestem umlčel. Ukázal na okno. Dal mu znamení, aby naslouchal.

Promluvily pražské zvony.

*

Začalo Nové Město. První byla Marie na Trávničku, hned po ní Slované v Emauzích, v další chvíli se rozezněly zvony kostela svatého Václava na Zderaze, přidal se Štěpán, po něm Vojtěch a Michal a současně s nimi zvonička Panny Marie Sněžné. K vyzvánění se přidalo Staré Město – nejprve Jiljí, pak Havel a konečně Týnský chrám. Také z Hradčan se ozvaly zvony: od Benedikta, od Jiřího, od Všech svatých. A nakonec – nejdůstojněji a nejbronzověji – zvon katedrály.

Zlatá Praha zpívala zvony.

*

Na Velkém náměstí vládl zmatek. K radnici se přihrnul dav obyvatelstva, u brány nastala tlačenice. Stále bily zvony. Hluk byl nepopsatelný. Lidé se odstrkovali, překřikovali, gestikulovali, vůkol

Andrzej Sapkowski

bylo vidět jen zpcené, námahou a vzrušením rudé obličej, otevřená ústa, horečnaté oči.

„Co se děje?“ zatahal Reynevan za rukáv nějakého louhem smrdícího koželuha. „Zprávy? Přišly zprávy?“

„Bratr Prokop zvítězil nad křižáky! U Tachova! Porazil je na hlavu, rozprášil!“

„Došlo k bitvě?“

„K bitvě?!“ vykřikl chlapík, který zjevně vyběhl rovnou od lazebníka, poněvadž měl ještě namydlenou půlku tváře. „K jaké bitvě?! Utekli! Papeženci utekli, vzali do zaječích! Podělaní strachy!“

„Všechno zahodili!“ hulákal nějaký rozjařený čeledín. „Zbraně, pušky, výstroj, spíží! A zdrhli z pole! Bratr Prokop zvítězil! Kalich zvítězil!“

„Co to říkáte? Utekli? Bez boje?“

„Vzali nohy na ramena! Naši jim šlapou na paty! Tachov je obklíčen, panstvo z landfrídu odříznuto na hradě! Bratr Prokop bije do šancí z těžkých kusů, den dva – a bude ve městě! Bratr Jakoubek z Vřesovic pronásleduje a tepe Jindřicha z Plavna!“

„Ticho! Utište se všichni! Bratr Jan přichází!“

„Bratr Jan! Bratr Jan a konšelé!“

Brána radnice se otevřela, vyšla z ní skupina osob.

V jejich čele kráčel Jan Rokycana, kazatel od Panny Marie před Týnem, nevysoký, ušlechtilé, dalo by se říci oduševnělé tváře. A nijak starý – bylo mu pětatřicet. V současnosti čelní ideolog utrakvismu byl o pouhých deset let starší než Reynevan. Po boku svého dnes již slavného žáka šel a těžce lapal po dechu mistr university pražské Jakoubek „Jacobellus“ ze Stříbra. Půl kroku za nimi Petr Payne, Angličan s tváří askety. Zbytek skupiny tvořili staroměstští radní: mohutný Jan Velvar, Matěj Smolař, Václav Hedvika a další.

Rokycana se zastavil a zvedl obě ruce.

„Bratří Čechové!“ zvolal. „Pražané! Bůh je s námi! Bůh je nad námi!“

Rynkem se rozlehl řev davu, pak se zmírnil, utichl. Zvony kostelů přestaly bít. Rokycana nespouštěl ruce.

Boží bojovníci

„Poraženi,“ křikl ještě hlasitěji, „jsou hříšníci! Ti, kteří zneuctili svatý kříž, když jej z poručení Říma vložili na zbroje vrahů! Stihl je trest Boží! *Victoria* je při bratru Prokopovi!“

Lidé začali provolávat slávu. Kazatel je utišil.

„Byť se shromáždily hordy pekelné!“ pokračoval. „Byť se po nás sápany krvavé spáry římského antikrista, byť zášť Babylónu opětovně ohrožovala víru pravou, Hospodin zůstal při nás! Pán nebes pozvedl svou pravici, aby zničil nepřátelské síly! Týž Pán, jenž utopil vojsťe faraónovo v Rudém moři a obrátil nesčíslné houfce Madiánských na útěk před Gedeonem! Týž Pán, jenž prostřednictvím svého anděla pobil sto osmdesáte a pět tisíců Assyřanů za jedinou noc, a vnesl tak zděšení do srdcí nepřátel. Jako armáda modloslužebníka Senacheriba utíkala od Jeruzaléma, tak papežská sběr v panice prchala od Stříbra a od Tachova!“

„Sotva zahlédli ďábloví služebníci kalich na Prokopových krouhvích,“ přidal se tenkým hlasem Jakoubek, „sotva zaslechli chorál Božích bojovníků, rozprchli se v takové hrůze, že ani dva pospolu nezůstali! Byli jako plevy, kteréž rozmítá vítr!“

„*Deus vicit!*“ křikl Petr Payne. „*Veritas vicit!*“

„*Te Deum laudamus!*“

Dav zařval. Až Reynevanovi zalehlo v uších.

*

Toho večera, čtvrtého srpna roku 1427, Praha radostně a hlučně oslavovala vítězství, lidé spontánní zábavou setřásali napětí předchozích týdnů obav a nejistoty. V ulicích zněl zpěv, na náměstích se tančilo kolem ohnišť, veselilo se v domech a na dvorcích. Zbožnější uctili Prokopovo vítězství na bohoslužbách konaných *impromptu* ve všech pražských chrámech. Méně zbožní měli na vybranou ze široké nabídky různých zábav. Ve všech pražských šencích a hospodách, na Starém i Novém městě, na z větší části vypálené Malé Straně i na Hradčanech, všude bylo zadarmo a na účet podniků naléváno pití a podáváno jídlo. Po celé Praze,

našir i zděl, byly tedy naráženy sudy, na oheň dávány rozně a rošty a hrnce a pánve. Jako obvykle využili mazaní krčmáři příležitosti, aby se pod zástěrkou štědrosti zbavili zásob, kterým už hrozilo zkažení – i těch, u nichž to už dávno nebyla jenom pohružka. Ale kdo by věnoval pozornost zasmrádlé flákotě nebo zkyslému vínu? Křížová výprava byla poražena! Ohrožení pomínulo! Veselme se!

Po celé Praze, našir i zděl, se tedy veselilo. Připijelo se na oslavu chrabrého Prokopa Velikého a jeho božích bojovníků i na hanbu prchajících křížáků. Zejména vůdci kruciáty, trevírskému biskupovi Cígnhajnovi bylo přáno, ať cestou domů pojde nebo aspoň ochoří. Byly zpívány narychlo složené kuplety o tom, kterak si papežský legát Jindřich Bófor při pohledu na Prokopovy praporce strachy nasral do gatí.

Reynevan se účastnil oslav. Nejdříve na rynku, potom se s nahodilou, avšak dost početnou kompanií přesunul na Perštýn do hospody „U medvídků“ poblíž kostelíka svatého Martina ve zdi. Následně se rozjařená společnost přesunula na Nové Město. Cestou kolem hřbitova u Panny Marie Sněžné přibráli pijáci pár dalších pijáků a zakrátko dospěli na Koňský trh. Tady navštívili dva hostince: „U bílé kobyly“ a „U Mejlíka“.

Reynevan netrhal partu. Měl chuť se povyrazit, upřímně se radoval z tachovského triumfu a alespoň částečně z něj spadla starost o Šarleje. Trasa mu vyhovovala, vždyť na Novém Městě bydlel. A do lékárny „U archanděla“ v Soukenické, kde počítal, že najde Samsona, jít nemohl – ten plán definitivně zavrhl. V žádném případě nesměl prozradit tajný úkryt, což by pro pražské alchymisty a mágy znamenalo odhalení. A následně ještě něco horšího. Takové riziko tu bylo. V tlačenici „U kobyly“ párkrát zahlédl šedou postavu, šedou kapuci, šedou tvář. Jak vidno, Flútek nerezignoval.

Bavil se tedy, ale zdrženlivě, pil s mírou, třebaže po magických lektvarech, které užíval v Soukenické, byl imunní proti všem možným toxinům – včetně alkoholu. Nakonec se rozhodl opustit společnost. Zábava „U Mejlíka“ zatím dospěla do etapy, kterou

Šarlej nazýval: „víno, zpěv, *womit*“. Ne náhodou byly ženy z tohoto výčtu vyňaty.

Reynevan vyšel na ulici a vydechl si. Praha utichla. Zvuky oslav už pozvolna ustupovaly chórům vltavských žab a cvrčků v klášterních zahradách.

Vykročil směrem ke Koňské bráně. Z míjených šenků bylo slyšet řinčení nádobí, pištění děveček, už ochraptělé hulákání a falešné vyzpěvování:

*Já řezník, ty řezník, oba řezníci,
pudem za Prahu pro jalovici.
Jak budu kupovat, ty budeš smlouvat,
budem si panenky hezky namlouvat!*

Zvedl se vánek. Přinesl vůni květin, listí, řeky, dýmu a bůhví čeho ještě.

A pach krve.

Praha nadále páchla krví. Reynevan pořád cítil ten smrad. Nepřestal ho pronásledovat, stále ho měl v nozdrách. Vyvolával v něm neklid. Potkával stále méně chodců, po Neplachových agentech jako by se slehla zem, přesto ten neklid ne a ne zmizet.

Odbočil do Staré pasířské a z ní do uličky V jámě. Myslel na Nicolettu, na Kateřinu z Biberštejna. Myslel na ni intenzivně a záhy se dostavil efekt toho myšlení. Vzpomínky mu vyvstaly před očima tak živě a s takovými podrobnostmi, až se to v jednu chvíli nedalo vydržet – mladík se zastavil a mimoděk ohlédl. Opravdu mimoděk, věděl přece, že není kam jít. Už v srpnu roku 1419, pouhých dvacet dní po defenestraci, byly v Praze zrušeny všechny nevěstince a lehké holky byly všechny do jedné vykázány z městských hradeb. V otázce přísných mravů byli husité vskutku přísní.

Realistická a velmi detailní vzpomínka na Kateřinu však přivedla jeho mysl na jinou možnost. Dům na rohu ulic svatého Štěpána a Na Rybníčku, v němž měl Reynevan se Samsonem Medákem pronajatý pokoj, patřil paní Blaženě Pospíchalové. Ač vdova,

zdaleka ne stará domácí paní byla taktéž majitelkou překypujících vnad a smyslných modrých očí. Ty již vícekrát spočinuly na mladém nájemníkovi pohledem, který dával poměrně jednoznačně najevo ochotu k tomu, co Šarlej rozvláčně popisoval jako „na pouhém tělesném chtíči založená kohabitace nebyvší plodem církví stvrzeného svazku“. Zbytek světa nazýval podobné věci mnohem stručněji a neskonale výstižněji. A husité takovéto výstižně nazvané vztahy trestali. Zpravidla šlo o potrestání tak říkajíc na ukázkou, ovšem předem se dost dobře nedalo odhadnout, z koho budou chtít učinit exemplární případ. Ačkoli tedy Reynevan dobře rozuměl pohledům paní Blaženy, usilovně předstíral nechápavost. Zčásti z obavy, aby se nedostal do maléru, zčásti – z větší části – z přání zachovat věrnost své milované Nicolettě.

Ze zasnění ho vytrhlo podrážděné mňouknutí, z temného kouta napravo vyskočil a přes ulici přeběhl velký zrzavý kocour. Reynevan přidal do kroku. Kocoura mohli vyplašit Flútkovi agenti, ale mohli to být rovněž prachspostí lupiči, číhající na osamělého chodce. Soumrak pokročil, kolem bylo pusto – a když byly novoměstské uličky zšeřelé a opuštěné, stávaly se nebezpečnými. Zvláště nyní, když byla většina městské stráže odvelena k Prokopově armádě, nebylo záhodno toulat se osaměle po nočních městě.

Proto se Reynevan rozhodl, že nepůjde sám. Před sebou zahlédl siluety dvou lidí. Aby je dostihl, musel sebou hodit. Oba Pražané šli rázně, a když za zády uslyšeli jeho kroky, ještě zrychlili. A prudce odbočili do úzké uličky. Vešel tam za nimi.

„Hej, bratři! Nebojte se! Chtěl jsem jenom...“

Muži se otočili. Jeden měl hned vedle nosu šankr – hnisem nateklý bolák. A v ruce nůž, obyčejný řeznický nůž. Druhý, menší, ale ramenatý, byl ozbrojen tesákem s esovitou rukojetí. Žádný nepatřil k Flútkovým lidem.

Ani ten třetí, který šel za ním a který předtím vyplašil kocoura, nebyl špicl. Ten držel štilet, tenký a ostrý jako jehla.

Reynevan couvl, přitiskl se zády ke zdi. Natáhl k lotrům ruce se svou lékařskou brašnou.

„Pánové...“ zablekotal, cvakaje zuby. „Bratři... Berte... Nic víc nemám... Sli... slitování... Nezapíjejte...“

Držky lupičů, do této chvíle tvrdé a napjaté, se uvolnily, sešklebily do pohrdavých grimas. V jejich očích, do této chvíle studených a soustředěných, se objevila přezíravá krutost. Zvedli své zbraně a blížili se ke snadné, a tedy opovrženímhodné oběti.

Nyní Reynevan přistoupil ke druhé fázi. Po psychologické předehře *à la* Šarlej nadešla chvíle k užití jiných metod. Naučených u jiných učitelů.

První darebák vůbec nečekal nějakou protiakci, natož to, že dostane těžkou brašnou do zhnisaného nosu. Druhým otrásl kopanec do holeně. Třetí, ten sporý, se podivil, když jeho tesák naprázdno prořal vzduch a on sám se převrátil na hromadu odpadků, poněvadž mu byly obratně podraženy nohy. Když Reynevan viděl, jak se na něj ženou ostatní, odhodil brašnu a bleskurychle tasil dýku. Proklouzl pod rukou s nožem a nasadil páku na zápěstí a předloktí. Přesně tak, jak radil *Das Fechtbuch* Hanse Talhofferera. Odstrčil jednoho protivníka na druhého, uskočil a zaútočil z boku fintou doporučenou speciálně pro podobné případy příručkou *Flos duellatorum* autora Fiora da Cividale, konkrétně první kapitolou svazku věnovaného boji na nože. Když ho raubíř bezděčně vysoko odrazil, Reynevan ho rychle bodl do stehna – dle kapitoly druhé stejné příručky. Chlap zařval a upadl. Reynevan uskočil, pohotově kopl toho, jenž se právě zvedal z hromady smetí, uskočil před dalším bodnutím a šikovně předstíral, že ztratil rovnováhu, že klopýtá. Ničema se štiletem očividně nečetl klasiky a neslyšel o podobných fintách, protože se vrhl do prudkého, avšak nemotorného útoku. Bodal po mladíkovi jako volavka zobákem. Reynevan mu obratně podebral paži, zachytil ruku, popadl ho za rameno a přirazil obličejem ke zdi, přesně jak se naučil z *Das Fechtbuch*. Aby se vyprostil, ničema se divoce ohnal levou pěstí – rovnou proti hrotu dýky, nastavené dle pokynů *Flos duellatorum*. Úzká čepel vnikla hluboko, Reynevan zaslechl praštění drcených kůstek zápěstních i zápěstních.

Lupič tence vykřikl, padl na kolena a přitiskl si krvácející ruku k břichu.

Třetí útočník, ten ramenatý, proti Reynevanovi vyrazil, mávaje divoce tesákem. Do kříže, zleva zprava, velmi nebezpečně. Mladík ustupoval, paríroval, uhýbal, vyčkával na nějakou učebnicovou situaci anebo pozici. Ale ani *Meister* Talhoffer, ani *messer* Cividale mu již toho dne nepomohli. Za zády lupiče s tesákem se náhle ze tmy vynořilo něco šedého, něco v šedém kabátci, šedé kukle, šedých nohavicích. Zasvištěla hůl ze světlého dřeva a hluchým klepnutím oznámila energický kontakt s lebeční kostí. Šedý byl hodně rychlý, než se lupič sesul k zemi, stačil ho udeřit ještě jednou.

Do uličky vešel Flútek a pár jeho agentů.

„Tak co?“ zeptal se. „Pořád si myslíš, že nemám důvod tě sledovat?“

Reynevan prudce oddechoval, otevřenými ústy lapal povětrí. Teprve nyní mu vzkypěla krev. V očích se mu zatmělo, až se musel opřít o stěnu.

Neplach přistoupil blíže, sklonil se a prohlédl si zmrzačenou ruku jednoho z raubířů. Rychlými pohyby napodobil Reynevanem použitý německý blok a italský kontratak.

„No, no,“ zakroutil hlavou s uznáním a nedůvěrou zároveň. „Šikovně provedeno, šikovně. Nečekal jsem, že se vypracuješ až k takovému kumštu. Věděl jsem, že navštěvuješ fechtmistra. Jenže on má dvě dcerky, tak jsem hádal, že cvičíš s některou z nich. Případně s oběma.“

Dal pokyn svým lidem, aby krvácejícího a sténajícího lotra svázali. Rozhlédl se po tom s probodnutým stehnem, ale mize-
ra se mezitím vypařil. Rozkázal tedy zvednout toho, který dostal holí přes hlavu. Muž byl napůl omráčen, slintal a nedařilo se mu srovnat pohled, neustále šilhal a oči mu utíkaly někam dovnitř lebky.

„Kdo vás najal?“

Lupič zašilhal a chtěl plivnout. Nepovedlo se mu to. Flútek

pokynul a chlap dostal holí do ledvin. Když se sykotem nabral dech, dostal podruhé. Špión nedbale mávl rukou a kývl, aby ho odvedli.

„Povíš,“ slíbil odcházejícímu. „Všechno povíš. U mě nikdo nemlčí.“

Pak se obrátil na Reynevana, jenž se stále opíral o zeď.

„Nechci urážet tvoji inteligenci, ale přesto se tě zeptám: domýšlíš se, či je to práce?“

Reynevan přikývl. Flútek také kývl. S uspokojením.

„Oni promluví. Takový se ještě nevyskytl, co u mě vydržel mlčet. U mě nakonec promluvil i Martínek Loquis, a to byl setsakramentsky tvrdý a umíněný zmetek, fanatik, opravdový mučedník pro svou ideu. Pobudové koupění za pár předrevolučních grošů vyklopí všechno, jen co uvidí nástroje. Ale já je i tak nechám zmáčkout. Z čiré sympatie k tobě – jejich skorooběti. Neděkuji.“

Reynevan nepoděkoval.

„Z čiré sympatie,“ navázal Flútek, „pro tebe udělám ještě něco. Dovolím ti osobně a vlastnoručně pomstít bratra. Ano, slyšíš dobře. Neděkuji.“

Reynevan nepoděkoval ani tentokrát. Flútkova slova mu ještě dost dobře nedošla.

„Zanedlouho se u tebe ohlásí můj člověk. Odvede tě na rynek do domu ‚U zlatého koníka‘, to je ten, kde jsme dneska rozmlouvali. Dostav se tam neprodleně. A vezmi si kuši. Zapamatuješ si to? Dobrá. Měj se.“

„I ty se měj, Neplachu.“

*

Zbytek cesty proběhl bez překvapení. Byla už tma, když Reynevan došel na roh Štěpánské a Na Rybníčku, k domu, kde měl se Samsonem pronajatou komůrku v patře. Dům patřil paní Blažence, asi třicetileté vdově po měšťanu Pospíchalovi, *requiescat in pace* a pánbůh s ním, ať byl, kým byl, dělal, co dělal, žil, jak žil, a umřel, nač umřel.

Andrzej Sapkowski

Opatrně otevřel dveře a vstoupil do síně, kde byla tma jako v ranci. Vynasnažil se, aby dveře ani nevrzly a stupně starého schodiště nezaskřípěly. Snažil se o to vždycky, když se vracel v tak pozdním čase. Nechtěl budit paní Blaženu. Měl jisté obavy z následků, jaké by mohla mít konfrontace s paní Blaženou, kdyby k ní došlo potmě.

Navzdory jeho opatrnosti dřevěné schody hlasitě zaskřípaly. Otevřely se dveře, zavanula z nich vůně vína, vosku, povidel, voňavky a čerstvě vypraného povlečení. Reynevan ucítil, jak ho kolem šije objímá pár kyprých paží a pár kyprých prsou ho tiskne k zábradlí schodiště.

„Dneska je svátek,“ zašeptala mu zblízka do ucha Blažena Pospíchalová. „Oslavíme ho spolu, chlapečku.“

„Paní Blaženo... Copak... se sluší...“

„Mlč. Pojd.“

„Ale...“

„Mlč.“

„Já mám rád jinou!“

Vdova ho zatáhla do světnice a povalila na lože. Dopadl do škrobem vonících peřin a rázem v nich utonul.

„Já... já mám rád... jinou...“

„Tu ti nikdo nebere.“

Kapitola druhá

v níž Flútek plní slib, Hynek z Kolštejna přináší Praze svatý mír a historie zraňuje a zmrzačuje, takže medicí mají plné ruce práce.

Flútek splnil slib. Reynevana tím dočista zaskočil.

Uplynul měsíc od jejich rozhovoru. Ode dne oslavy vítězství u Tachova. Od přeapadení. Od incidentu s paní Blaženou Pospíchalovou, k němuž došlo v noci ze čtvrtého na pátého srpna.

Incident s paní Blaženou se zopakoval, nač to popírat, následně ještě několikrát a v konečném součtu měl více stránek příjemných než

nepříjemných. K těm prvním patřily – kromě toho nejpodstatnějšího – též chutné a bohaté snídaně, kterými začala paní domácí po pátém srpnu rozmazlovat své podnájemníky. Reynevan a Samson, kteří se dosud stravovali nepravidelně a bídně, začali od pátého srpna odcházet za svými denními povinnostmi sytí a spokojení, cestou si vesele hvízdali, přívětivě se usmívali na své bližní a vzpomínali na chuť čerstvých žemlí, tvarohové rozhudy

Andrzej Sapkowski

s pažitkou, játrové paštiky a míchaných vajíček s dušeným celerem. Poslední jídlo připravovala paní Blažena obzvláště často. Vejce, říkávala, upírajíc na Reynevana pohled hebký jako alpská protěž, dodávají sílu a celer povzbuzuje žádost.

Měsíc po zmíněných událostech, šestého září, v sobotu před Narozením Panny Marie, ve chvíli, kdy Reynevan a Samson dojídali vajíčka s celerem, se ve světnici zjevil tiše jako šedý stín známý šedý mužík v šedé kukle.

„Šéf čeká,“ oznámil tiše a stručně. „U zlatého koníka. Hned.“

*

Pražské ulice byly toho dne nějak málo rušné, dalo by se říci, že vylidněné. Ve vzduchu bylo cítit zvláštní napětí, tep města byl nervózní, neklidný, nepravidelný. Střechy se ještě leskly deštěm, který přišel před svítáním.

Šli mlčky. Samson Medák se ozval jako první.

„Brzy tomu budou dva roky,“ zavzpomínal, „co jsme byli v Minstrberku. Přijeli jsme tam osmého září 1425, protože jsi chtěl vysvobodit svou lásku. Vzpomínáš si?“

Namísto odpovědi anebo komentáře přidal oslovený do kroku.

„Velikou metamorfózou,“ nevzdával se Samson, „jsi během těch dvou let prošel. Změnil jsi náboženství i názory. Za obojí se nyní čas od času biješ se zbraní v ruce, čas od času se necháváš využívat politiky, špióny a darebáky. A tvým motivem už není osvobození lásky, nýbrž slepá msta. Jenže i když nějakým zázrakem vypátráš viníky smrti svého bratra a pomstíš se jim, tvoje msta mu stejně život nevrátí.“

Reynevan se zastavil.

„O té věci jsme už diskutovali,“ řekl stroze. „Moje motivy znáš. Slíbil jsi mi pomoc. Takže nechápu...“

„Proč se k tomu vracím? Protože k něčemu takovému je nutno se vracet. Vždycky stojí za to zkoušet, zda se povede někomu otevřít

oči, aby se mu do hlavy vrátil rozum. Ale máš pravdu. Slíbil jsem pomoc. A pomohu. Pojdme.“

U Svatohavelské brány – nezvyklá věc – nespatriili stráže, ani jednoho ozbrojence. Bylo to překvapivé, neboť fortna a můstek přes příkop představovaly hlavní spojení mezi Novým a Starým Městem a vztahy mezi oběma městy byly natolik napjaté, že situace vyžadovala v bráně trvale udržovat ozbrojenou posádku. Dnes po ní nebylo ani vidu, průchod pod klenbou byl volný. Zvoucí ke vstupu. Pokrytecky. Jako past.

Opuštěné byly rovněž ulice za svatým Havlem, jindy plné krámků a šátorů. Na Rybném trhu vládlo tísnivé ticho a na Velkém náměstí to vypadalo jako po vymření. Dva psi, jedna kočka a asi třicet holubů pilo ve shodě a pokoji vodu z louže pod pranýřem, aniž by věnovali pozornost několika chodcům, kteří chvatně proběhli kolem domovních průčelí.

Leskly se deštěm zmáčené střechy Týna, jako zlatý trojzubec se leskla věž radnice. Orloj jako obvykle skřípal, odbíjel a něco ukazoval – a jako obvykle nešlo moc poznat proč, co a jak přesně. Avšak podle polohy slunce stěží minula tercie.

Flútek čekal v domě „U zlatého koníka“, ve stejné světnici jako naposledy, ale tentokrát se to naštěstí obešlo bez oběšence.

Táborský špeh stál u okna a poslouchal hlášení lidí, kteří vypadali jako agenti, a lidí, kteří jako agenti nevypadali. Ihned si všiml Reynevanova příchodu. Zašklebil se, když spatřil Samsona.

„Jsi zde.“

„Jsem zde.“

„Nevzal sis kuši,“ konstatoval Neplach kysele. „Možná je to tak lepší, ještě by ses postřelil. To tvoje slonbidlo musí být tady?“

„Nemusí. Sejdi dolů, Samson. A počkej.“

„Postav se tamhle,“ nařídil Flútek, když Medák odešel. „Tam k oknu. Stůj, mlč, pozoruj.“

Stál, mlčel, pozoroval. Rynek byl stále prázdný. U kaluže se drbal jeden ze psů, kočka se olizovala pod ocasem, holubi se brouzdali v mělké vodě. Někde za Ungeltem a kostelem svatého Jakuba

Andrzej Sapkowski

se ozval roh. Odpovědělo mu zatroubení z východu, od zpustošeného svatého Klimenta, bývalého kláštera bývalých dominikánů.

Do světnice vpadl udýchaný agent. Flútek vyslechl jeho report.

„Přijíždějí,“ oznámil a přistoupil k vedlejšímu oknu. „Nějakých pět set koní. Slyšels, Reinmare? Na pěti stech koních vyjeli dobýt Prahu, blázni. S pěti sty muži chtějí převzít moc, pošetilci.“

„Kdo? Vysvětlíš mi konečně, o co jde?“

„Krysy se zachraňují z tonoucí lodi. Zůstaň u okna a dívej se. Dívej se pozorně. Však víš, koho máš vyhlížet.“

Od pranýře utekli psi, utekla kočka. Hejno holubů prudce vzlétlo, vyplašeno zvoněním podkov na dlažbě. Jízdní houf přijížděl od jihu, od Příkopy, od Svatohavelské brány. Zakrátko jezdci, mezi nimi četní obrněnci, začali s rachotem a řinčením zbraní vjíždět na náměstí.

„Kolínská družina Diviše Bořka,“ rozeznával barvy a znaky Neplach. „Žoldnéři Půty z Častolovic. Zbrojenci Jana Městceckého z Opočna. Posily od Jana z Michalovic a Oty z Bergova, pána na Troskách... A v jejich čele?“

V čele panské jízdy jel rytíř v plné zbroji, ale bez helmy. Na bílém lentneru měl erb – zlatého lva ve skoku v modrém poli. Reynevan už viděl i toho rytíře i ten erb. V bitvě u Ústí.

„Hynek z Kolštejna,“ procedil skrze zařáté zuby Flútek. „Ze štěpanické větve Valdštejnů z velikého rozrodu Markvarticů. Hrdina od Vyšehradu, v současnosti pán na Kamýku a hejtman litoměřický. Dlouhou urazil cestu od velikosti ke zradě. Prohlédni si jeho soudruhy, Reynevane. Dívej se dobře. Něco mi říká, že bys mohl někoho poznat.“

Velkým náměstím se rozléhalo zvonění podkov, řinčení zbraní a zbrojí, odráželo se ozvěnou od průčelí domů a stoupalo nad jejich střechy. Hynek z Kolštejna, rytíř se lvem, zvedl svého hřebce na zadní přímo před portálem staroměstské radnice.

„Svatý mír!“ zvolal mocným hlasem. „Dozrál čas na svatý mír! Dost bylo krve, násilí a zločinů! Svobodu vězňům! Svobodu

Boží bojovníci

Zikmundovi Korybutovi, pravému pánu a králi našemu! Dost vlády krvavých klik! Konec války a smrti! Přinášíme vám mír!“

„Svatý mír!“ opakovali jezdci sborově heslo. „Svatý mír! *Pax sancta!*“

„Lide pražský!“ hřímal Hynek. „Lide hlavního města Českého království a všichni, kdož jste království zůstali věrni! Pojdte s námi! Pane purkmistře Starého Města! Páni konšelé! Páni příseďící! Vyjděte k nám! Pojdte s námi!“

Brána radnice se nepootevřela ani o píd.

„Praho!“ zaburácel Hynek. „Svobodná Praho!“

A Praha odpověděla.

Jako na povel se s třesknutím rozletěly okenice. Z oken vyhlédly třmeny a lučiště samostřílů, hlavně píšťal a hákovnic. A náměstí ohlušil rachot výstřelů a zahalil kouř spáleného prachu. Do hustého šiku ozbrojenců uhodilo krupobití šípů a kulí. Střelbu vystřídal křik a řev, sténání raněných lidí, říčení a chroptění zmrzačených koní. Mezi jezdci nastal zmatek, sráželi se navzájem, shazovali se ze sedel, šlapali po těch, kteří už spadli na zem. Část z nich obrátila koně na útěk, avšak z rynku nebylo úniku. Ulice byly náhle zataraseny sudy a trámy, přehrazeny nataženými řetězy. Z barikád se sypaly šípy. A ze všech stran, ze Železné, z Michalské, z Dlouhé, z Celetné i od Týna, se na náměstí hrnuli ozbrojení lidé.

Jezdci, navzájem se kryjíce štíty, srazili se do houfu pod radniční věží. Hynek z Kolštejna se snažil udržet pořádek, ochraptěl z křiku. A střelba neustávala, šípy a kulky se sypaly snad ze všech domů kolem náměstí: od „Jednorozce“, od „Červených dveří“, od „Beránka“, od „Kamenného zvonu“, od „Labutí“. Strílelo se nejen z oken a okének, ale i z vikýřů, ze střech, ze dveří, vrat a loubí. Rytíři a panoši padali ze sedel, klesali postřelení koně.

„Dobře,“ opakoval skrze zaťaté zuby Flútek. „Moc dobře, Pražáci. Nepřestávejte. Z toho živ nevyjdeš, pane Kolštejnský z Valdštejnů. Už nezvedneš hlavu.“

Hynek z Kolštejna, jako kdyby slyšel jeho slova, vydal rozkaz a vzápětí se jeho houf rozdělil na dva oddíly. První, o síle asi sta

jezdců, vyrazil pod velením rytíře s černostříbrným štítem směrem ke kostelu svatého Mikuláše. Druhý, v čele se samotným Hynkem, zaútočil na zástup, postupující od Dlouhé třídy. První oddíl zmizel Reynevanovi z dohledu, jen podle křiku a řinčení zbraní mohl hádat, že si snaží prosekat cestu k mostu a na Malou Stranu. Dobře zato viděl, jak se Hynkův oddíl obořil na ozbrojené pěšáky, jak jejich první řadu doslova rozdupal, druhou rozprášil, avšak na třetí uvízl, když narazil na hráz sudlic, gizarm, vidlí a pík. Pražané stáli pevně, nezalekli se. Byli početní. Byli silní. Byli sebevědomí.

Protože stále přibývali další.

„Smrt zrádcům!“ zněl jejich bojový pokřik. „Do Vltavy s nimi!“

„Bijte! Nikoho neživte!“

Řičeli a vzpínali se ranění koně, na krvi kluzkou dlažbu padali jejich jezdci. A z oken se sypaly šípy, šípy, šípy...

„Bijte zrádce! Do Vltavy!“

Jezdci se odpoutali od nepřítele, vrátili se na náměstí, rozptýlili se a rozdělili do malých skupin, které se pokusily na vlastní pěst probíjet přes barikády a řetězy u svatého Mikuláše a v Michalské. Hynek s nimi nebyl. Pod hrdinou od Vyšehradu a Ústí padl kůň, seknut kúsou přes přední nohy. Rytíř stačil včas seskočit, nepustil z ruky meč a ty, kteří se na něj vrhli jako první, porubal. Opřel se zády o zeď domu „U slona“ a svolal k sobě několik podobně opěšalých, když však viděl, jak jsou koseni šípy, ustoupil do klenuté síně a vyrazil ramenem dveře. Tlupa Pražanů jej pronásledovala dovnitř domu. Hynek neměl šanci. Netrvalo dlouho a zkrvavené tělo v lentneru ozdobeném markvartickým lvem vyletělo z okna v patře a dopadlo na pražskou dlažbu.

„Defenestrace,“ ušklíbl se ďábelsky Flútek. „Druhá defenestrace. U všech ďasů, to se mi líbí! Spravedlnost a symbolika!“

Pod oknem ležící Hynek ještě projevoval slabé známky života. Pražané ho obstoupili. Chvilí váhali. Konečně se někdo odhodlal a bodl rytíře oštěpem. Další sekl sekerou. Potom začali bodat a sekat všichni.

Boží bojovníci

„Výborně,“ zasmál se Neplach. „Symbolika. Co ty na to, Reynevan? Co říkáš...“

Nedopověděl. Reynevan už v místnosti nebyl.

*

Bylo třeba uznat, že rytíř s kosmo děleným černostříbrným štítem si zachraňoval život cílevědomě a s rozmyslem. Štít s erbem, podle něhož by jej bylo možno identifikovat, odhodil ještě na rynku. Když pak byla jeho jednotka odražena od barikády na Ovocném trhu a vytlačena za kostelík svatého Linharta, kde opět narazila na Pražany a musela pokračovat v boji, černostříbrný rytíř ji bez váhání opustil, obrátil koně a prchal bočními uličkami. Za jízdy si strhl z ramen bohatě vyšíváný plášť. Když znenadání vyjel na plácek Na louži, vyplašil tam jen kachny a pár žebráků. Zaposlouchal se do křiku pronásledovatelů, zaklel, seskočil ze sedla a pleskl hřebce přes zadek. Kůň utíkal dále, zatímco uprchlík zmizel v temném, těsném průchodu vedoucím k Platněřské. Pražané běželi za zvukem kopyt koně, který uháněl někam k dominikánskému klášteru a k Vltavě. Jak se dalo rozeznat z už jaksi nudně monotónního řevu davu, měli v řece skončit všichni vzbouřenci a zrádci.

Zvuky pronásledování slábly, vzdalovaly se. Rytíř si oddechl, pousmál se pod vousy. Už si byl takřka jist, že se mu útěk zdaří. Kdo ví, jestli by se mu skutečně nepodařilo zmizet, nebýt toho, že Reynevan dokonale znal okolí. V uličkách kolem Platněřské se v předrevolučních dobách nacházelo několik útulných a ne drahých hampejzů, důvěrně známých kdejakému studentu a kdejakému bakaláři pražské university. Navíc Reynevanovi a Samsnovi pomáhala magie – telepatické amulety. Docela jednoduché, ale postačující k rudimentární telekomunikaci, ke sledování a stíhání.

Černostříbrný rytíř chvíli vyčkával a ten čas využil k zakrytí zbroje cárem nalezené cvilinkové pytloviny. Uslyšel řinčení podkov, tak se přitiskl ke stěně, ale to jen okolo proběhl kůň bez jezdce, grošák

Andrzej Sapkowski

se zakrvácenou čabrákou. Za koněm běžela kolébově a s bučením strakatá kráva – odkud se tady vzala, to snad ani čert nevěděl.

Jakmile všechno utichlo, rytíř spěšně pokračoval směrem k Platněské. Vyšel na ulici, chvíli postál, rozhlížel se a naslouchal vzdáleným ohlasům boje a řeže. Potom vešel do prvního vhodného podloubí a na dvorek. Zde se pustil do snímání plechů, které by ho mohly snadno prozradit. Ze šňůry, na které se sušilo prádlo, stáhl košili. Ženskou, kolem okrajů roztřepenou a tak širokou, že byla ušita buď na těhotnou, anebo tlustou od přírody. Když si košili přetahoval přes hlavu, na okamžik nic neviděl.

Reynevan a Samson toho okamžiku využili.

Reynevan s rozmachem praštil rytíře ze země zvednutou deskou. Vzápětí jej Samson popadl v pase, stiskl jej a silně jím mrštil proti zdi. Rytíř se však kupodivu po zdi nesesul bezvládně k zemi, namísto toho se od ní odrazil, tasil meč a zaútočil. Samson uskočil, Reynevan se ohnal svou deskou, avšak rytíř ji bez obtíží odrazil a bodl v protiútok, tak rychle a obratně, že kdyby mladík nebral lekce u fechtmistra, rozloučil by se s játry i se životem. Rytíř zkušeně pootočil meč v ruce a sekl. Kdyby Reynevan nepoužil nacvičený únik, měl by v tu chvíli prořáté hrdlo až po krční obratle. Nebezpečnou situaci vyřešil Samson. Pádnou ranou klackem vyrazil rytíři zbraň z ruky a jeho samotného srazil pěsti k zemi. Rána byla mocná, ale rytíř nezůstal ani tentokrát ležet na místě, kde upadl. Vyskočil, oběma rukama chytil prázdnou bečku, s heknutím ji zvedl nad hlavu a zrudlý námahou ji vrhl na Samsona Medáka. Jenže tady padla kosa na kámen. Silák zachytil bečku v letu a hodil ji zpátky jako míč. Rytíř se neudržel na nohou a převrátil se na záda.

Zvednout se už nestačil. Reynevan a Samson na něho skočili, přimáčkli ho, zkroutili a spoutali mu ruce. Hlavu mu omotali babskou košilí. Nohy v kotnících mu svázali dlouhým provazem. A za ten provaz ho odtáhli do blízkého sklepa. Nepárali se s ním. Nevěnovali pozornost tomu, jak rytířova hlava rytmicky bouchá o kamenné schody, jak on sám heká a nadává.

Zajatec byl hozen na hlávky zelí. Zasténal, zaklel, pak se

posadil. Zamrkal, když mu Reynevan strhl hadr z hlavy. Sklep měl malé okénko, něco se tedy dalo rozeznat. Rytíř si dlouho prohlížel Reynevana, krátce Samsona. Ihned odhadl, že z těch dvou je pouze jeden partnerem pro vyjednávání. Pohlédl mladíkovi do očí a odkašlal si.

„Rozumné,“ obtěžoval se usmát. „Předvídavé, bratře. Nač se dělit s jinými, když je možné shrábnout všechno pro sebe, což? Doba je zlá a nejistá, každý groš přijde vhod. A groše se ti jenom posypou, slibuji.“

Reynevan si oddechl úlevou. Až dosud si nebyl zcela jist a už dopředu měl obavy z následků možného omylu. Ale jakmile rytíř promluvil, bylo jasné, že k žádnému omylu nedošlo. Ten hlas slyšel přede dvěma lety, třináctého září. Ve Slezsku, na cisterciáckém statku v Dubovci.

„Zasloužíš...“ olízl si černostříbrný rytíř rty a povzbudivě na Reynevana zamrkal. „Zasloužíš si odměnu. Už za svůj ostrovtip. Šikovně jsi mě lapil, jen co je pravda. Nenosiš hlavu na krku pro parádu...“

Zarazil se. Došlo mu, že mluví zbytečně, že jeho slova nevyvolávají patřičný dojem. Okamžitě zvolil novou taktiku. Nasadil povýšený výraz a změnil tón. Na panský a rozkazovačný.

„Jsem Jan Smiřický ze Smiřic. Je ti to jasné, mizero? Jan Smiřický! Výkupné za mne...“

„Tam na rynku,“ přerušil ho klidně Reynevan, „už visí na pranýři do naha odratá mrtvola tvého kumpána Hynka. Vedle něho je ještě dost místa.“

Rytíř nesklopil zrak. Reynevan poznal, s kým má co do činění, ale držel se zvolené strategie. Zkoušel strašit a zastrašit.

„Ze tvých společníků přežili jenom ti, které ochránil Rokycana, když je vlastní hrudí zaštitil před zbraněmi davu. Ti byli uvrženi do šatlavy. Ještě předtím však byli prohnáni ‚uličkou ctností‘ – narychlo sestaveným špalírem lidí s kyji a sekerami. Ne všichni doběhli na konec té stezky. Pronásledování ostatních pokračuje a dav pořád vyčkává před radnicí. Zajímá tě, proč ti to říkám? Protože

Andrzej Sapkowski

mám strašnou chuť dokopat tě na rynek, předhodit lidem a dívat se, jak budeš uhánět pod jejich kyji. Víš, kde se vzala ta chuť? Ještě ses nedovtípl?“

Rytíř přimhouřil oči. Vzápětí je široce otevřel.

„To jsi ty... Už tě poznávám.“

„Zradils mého bratra, Jene Smiřický ze Smiřic, vydals ho vrahům. Zaplatíš za to. Zatím se ještě rozmýšlím jak. Mohu tě vydat Pražanům. Mohu ti tady na místě vlastnoručně vrazit nůž mezi žebra.“

„Nůž?“ nabył zajatec rychle sebejistoty a opovrřlivě ohrnul rty. „Ty? Pah! Jen směle, mládenečku z Bělavy, do toho!“

„Neprovokuj mne!“

„Provokovat?“ odplivl si Jan Smiřický. „Já neprovokuji, já se směji! Vyznám se v lidech, skrze oči jim umím nahlédnout až do duše, cucáku. Do tvé jsem nahlédl a uviděl jsem, že ty bys nezabil ani kuře!“

„Mohu tě, jak jsem řekl, odtáhnout k radnici. Tam čeká celá tlupa méně útlocitných duší.“

„Můžeš mně třeba políbit prdel. To ti navrhuji já.“

„Anebo tě mohu propustit na svobodu.“

Smiřický odvrátil hlavu. Ne dost rychle, aby Reynevan v šeru nezahlédl záblesk v jeho oku.

„Tedy přece jenom,“ ujistil se po chvíli, „výkupné?“

„Můžeš to tak nazvat. Zaplatíš mi odpověďmi na pár otázek.“

Rytíř se na něho zadíval. Dlouho mlčel.

„Ty nicko,“ promluvil konečně. Křivil rty a pohrdavě protahoval slova. „Ty slezský Němčíku. Ty ubohý mastičkáři. S kým si myslíš, že handluješ? Já jsem Jan Smiřický ze Smiřic, český šlechtic, pasovaný rytíř, hejtman mělnický a roudnický. Mí předkové bojovali u Legnana a Milána, u Askalonu a Arsúfu. Můj praděd se pokryl slávou u Mühldorfu a Kresčaku. Odpovídat na otázky? Tobě? Naser si!“

„Ty, urozený pane Smiřický, jsi úskočně a podle zrazoval vlastní rodáky. Ty, kteří tě jmenovali hejtmanem, kteří ti svěřili Mělník

a Roudnici. Jako dík za to jsi proti nim intrikoval s Konrádem z Olešnice, biskupem vratislavským. Přede dvěma lety na jednom cisterciáckém statku ve Slezsku. Uplynuly dva roky, ale určitě si vzpomínáš. Protože já si vzpomínám. Na každé slovo, které jsi tam vyslovil.“

Smiřický jej propaloval pohledem. Dlouho mlčel, několikrát naprázdno polkl. Když promluvil, zazněl v jeho hlase vedle údivu také náznak respektu.

„To ty... To tys tam byl... Tys poslouchal... Aby tě čert! Musím uznat, že se ve světě neztratíš. Máš můj obdiv. Ale i soustrast. Takoví, jako jsi ty, umírají mladí. A zpravidla násilnou smrtí.“

Samson Medák vyslal pomocí magického amuletu mentální signál. Ačkoli se jim však během stíhání telekomunikace celkem dařila, nyní, na vzdálenost ne více než dvou kroků, byl signál naprosto nečitelný. Totiž nečitelný byl obsah, zato intenzita byla velmi silná. Reynevan to pochopil jako pobídku, aby postupoval důrazněji.

„Odpověz na mé otázky, Jene Smiřický.“

„Ne, neodpovím. Namlouváš si, že máš něco, čím mě můžeš zastrašit, vydírat? Máš hovno, panáčku z Bělavy. Víš proč? Protože právě teď se píšou dějiny. Jedna událost stíhá druhou a každý den přináší nové a nové změny. V takových dnech, ubohý diletante, musí vyděrači jednat rychle, jinak je jejich šantáž k smíchu. Nevšiml sis, k čemu tam venku dneska došlo? Vjel jsem do Prahy po boku Hynka z Kolštejna. Přijeli jsme rovnou z Kolína od pana Diviše Bořka, jenž s námi poslal svoje oděnce. Svými vojáky nás podpořili i tak zarytí katolíci a husitobijci jako Půta z Častolovic a Ota z Bergova. V této chvíli už není žádným tajemstvím, proč jsme přijeli. Chtěli jsme obsadit rathauz a zmocnit se Prahy, poněvadž Praha je *caput regni*, kdo ovládá Prahu, ovládá Čechy. Chystali jsme se osvobodit Korybuta a učinit z něj krále. Skutečného krále, to značí akceptovaného Římem. Chtěli jsme se dohodnout s papežem, který je už nakloněn kompromisu v záležitostech liturgie a podle jistých náznaků je ochoten ustoupit v otázce kalicha a přijímání *sub utraque specie*. Je připraven vyjednávat. Ale ne

s tábory, s radikály, s lidmi s rukama zbrocenýma krví duchovních. Ve spojení s Oldřichem z Rožmberka a pány z landfrídu jsme měli v plánu zničit radikály, zlikvidovat sirotky, vyvrátit Tábor, zavést pořádek v Království českém. Chápeš?“

Smiřický nečekal na Reynevanovu reakci a pokračoval:

„Vjeli jsme do Prahy zjevně a se zvednutým hledím. Zřetelněji jsem snad ani nemohl dát najevo, co chci, proti komu a proti čemu stojím. S kým držím a s kým jsem ve spolku. To všechno se dnes ukázalo a prozradilo. Tak co mi ještě můžeš udělat? Nyní, když pravda vyšla najevo, půjdeš na Tábor a řekneš: ‚Slyšte, bratří, novinu. Jan ze Smiřic je vašim nepřítelem a spojil se proti vám s katolíky.‘? Loňský sníh, panáčku z Bělavy, nic než loňský sníh. Opozdil ses. Ačkoli ještě před rokem, ještě před měsícem...“

„Ještě před měsícem,“ skočil mu s přezíravým úsměvem do řeči Reynevan, „jsem tě mohl odhalit. Stanovil jsem pro tebe takovou hrozbu, žes na mě poštvál nájemné vrahy. Jako šlechtic, pane Smiřický, jako pravý rytíř. Tvoji předkové, slávou pokrytí hrdinové od Askalonu a Kresčaku, by na tebe jistě byli hrdí.“

„Jestli spoléháš na to, že se před tebou budu kát, šeredně se mýlíš.“

„Odpovíš mi na otázky.“

„Mám dojem, že jsem ti už nabídl, ať mi políbíš prdel. Rád ti tu nabídku zopakuji.“

Samson Medák prudce vstal. A Reynevan by přísahal, že se Jan Smiřický zalekl.

„To je válka!“ vykřikl a potvrdil tak Reynevanovu domněnku. „Válka, člověče! Kdo ti může uškodit, je tvůj nepřítel – a nepřátele je nutno ničit! Tvůj bratr pracoval pro Tábor, pro Žižku, pro Švamberka a Bzdinku, byl tedy mým nepřítelem, mohl mi škodit a škodil. Naopak vratislavský biskup byl cenným spojencem, stálo za to si ho předcházet. Požadoval jména tábořských agentů ve Slezsku, dodal jsem mu seznam. Stejně už tvého bratra podezíral, dostal by ho i bez mé pomoci. Vratislavský biskup má svoje prostředky a metody. Divil by ses, jak účinné.“

Boží bojovníci

„Nedivil, viděl jsem ledacos. Účinnost jeho metod nezpochybňuji. Vždyť už nežije ani tebou zmíněný Bzdinka čili Jan Hvězda, ani Bohuslav ze Švamberka. Tehdy ve Slezsku jsi je oba označil za cíl pro biskupské vrahy. Švamberk byl vznešeného rodu. Váženějšího a staršího než tvůj, třebaš se chvástáš svými předky. Za Bohuslava ze Švamberka tě čeká špalek, jeho příbuzní na to už dohlédnou.“

Samson mu opět vyslal signál. Reynevan rozuměl.

„Bzdinka a Švamberk,“ pokusil se vytáčet Smiřický, „zahynuli na rány utržené v boji. Mluv, obviňuj, nikdo neuvěří...“

„Nikdo neuvěří v černou magii?“ dokončil Reynevan. „To jsi chtěl říci?“

Smiřický zavřel ústa.

„Co, kurva, chceš?“ vybuchl najednou. „Pomstu? No tak se pomsti! Zab mě! Ano, zradil jsem tvého bratra, i když mi věřil jako Kristus Jidášovi! Jsi spokojen? Samozřejmě že to není pravda, tvého bratra jsem v životě neviděl, dověděl jsem se o něm od... Na tom nesejde. Ale udal jsem ho biskupovi, a proto zahynul. Tebe jsem považoval za Neplachova špehýře, provokatéra a možného vyděrače. Musel jsem něco podniknout. Najatý kušovník, vynikající střelec, ač je to k neuvěření, minul. Dvakrát jsem se tě pokoušel otrávit, ale jak se zdá, jed na tebe nepůsobí. Najal jsem tři zabijáky, ale netuším, co se s nimi stalo. Záhadně zmizeli. Samé pro tebe šťastné souhry okolností, mladší pane z Bělavy. Zatraceně divné náhody. Nezmnínil se tady někdo náhodou o černé magii?“

Flútek, pomyslel si Reynevan, přinutil chycené vrahy vypovídat. Pravděpodobně zachytil už dříve nějaké náznaky chystaného komplotu, lumpové prozradili na mučidlech zbytek, potvrdili podezření. Spiklenci padli do léčky, neměli žádnou naději. Tím, že na mě poslal vrahy, ztratil Jan Smiřický Prahu. A Hynek z Kolštejna život.

„Krasy chtěly opustit potápějící se loď,“ promluvil spíše sám k sobě nežli k rytíři. „Po Tachově to byla vaše jediná šance proti rostoucímu vlivu Prokopa a Táboru. Převrat, převzetí moci, osvobození

Korybuta a jeho nastolení na trůn, dohoda s landfrídem a papežem. Vsadili jste všechno na jedinou kartu. Nevyšlo to.“

„Nevyšlo,“ souhlasil nevzrušeně zajatec. Na Reynevana se nedíval, stále zíral na Samsona. „Prohrál jsem. Ať na to nahlížím z kterékoli strany, vždy to vypadá, že jsem prohrál hlavu. Necht se stane, co se má stát. Zab mě, vydej Neplachovi, předhod městské chátře, jak je libo. Už mám všeho po krk. Chci tě jenom poprosit... Mám tady v Praze dívku. Nízkého původu. Předej jí můj prsten a křížek. A měsíc. Prosím. Víím, je to vaše kořist... Ale ona je chudá...“

„Odpověz na mé otázky,“ poslechl Reynevan opět Samsonův telepatický pokyn, „a můžeš jí to dát sám. Ještě dnes.“

Smiřický spustil víčka, aby ukryl záblesk v očích.

„Chceš mě přelstít. Ty mi neodpustíš. Nevzdáš se pomsty za bratra...“

„Tys ho sice zradil, avšak meči ho bodali jiní. Chci znát jejich jména. Pokračuj, smlouvej, nabídní něco za něco. Dej mi možnost pomstít se jim, možná se pak vzdám pomsty na tobě.“

„Jakou mám záruku, že mě neoklameš?“

„Nemáš žádnou.“

Zajatec opět chvíli mlčel a bylo slyšet, jak naprázdno polyká.

„Ptej se,“ hlesl konečně.

„Hvězda a Švamberk. Byli zavražděni, že?“

„Ano...“ zajíkl se Smiřický. „Snad... Nevím. Myslím si to, ale nevím jistě. Je to možné.“

„Černá magie?“

„Každopádně.“

„Při tvé rozmluvě s biskupem byl přítomen ještě jeden člověk. Vysoký. Štíhlý. Černé vlasy na ramena. Ptačí tvář.“

„Biskupův rádce, pomocník, důvěrník. Nedívej se tak. Vždyť víš anebo se domýšlíš, že to on vykonává pro biskupa špinavou práci. Není pochyb, že zavraždil Petra z Bělavy. A mnoho dalších. Vzpomeň si na devadesátý první žalm...“

„Střela létající ve dne. *Timor nocturnus*. Zhouba o polednách.“

Boží bojovníci

„Tys to řekl,“ stiskl rty Smiřický. „Tys vyslovil to slovo. A myslím, žes nechybil. Chceš dobrou radu, chlapče? Drž se od něj co nejdále. Od něj a od...“

„Černých jezdců volajících: *Adsumus*? Omámených arabskými drogami jako *assasini* a užívajících černou magii?“

„Tys to řekl. Nezkoušej se jim postavit. Uvěř mi a poslechni dobrou radu. Nepokoušej se k nim ani přiblížit. A pokud se oni přiblíží k tobě, utíkej. Co nejrychleji a co nejdál...“

„Jeho jméno. Biskupova důvěrníka.“

„Jeho, tím jsem si jist, se bojí i sám biskup.“

„Jeho jméno.“

„On o tobě ví.“

„Jeho jméno.“

„Birkart von Grelenort.“

Reynevan vytáhl dýku. Rytíř mimoděk zavřel oči. Ale hned je zase otevřel a v jeho pohledu nebyl strach.

„To je všechno, pane Jene Smiřický. Jsi volný. Odejdi a už se mě nepokoušej odstranit.“

„Nebude,“ promluvil nečekaně Samson Medák. Smiřickému div nevylezly oči z důlků.

„Tobě,“ pokračoval klidně velikán, aniž by bral ohled na rytířovo ohromení. „Tobě, Jene ze Smiřic, se zrady a spiknutí nedaří. Nevylácejí se ti. Bude tomu tak i v budoucnu. Proto se vyvaruj spiknutí a zrad.“

Je v tobě tolik myšlenek, tolik plánů. Tolik ctižádosti. Hodil by se ti někdo, kdo by stál za tvými zády, šeptem ti radil, napovídal, připomínal. *Rescians post te, hominem memento te, cave, ne cadas. Cave, ne cadas*, Jene ze Smiřic.

Poslouchej, jestli máš uši. *Nescis, mi fili, diem neque horam*. Tvá ctižádostivost zavíní tvůj pád, Jene ze Smiřic. Ale nebudeš znát dne ani hodiny svého pádu.“

*

Andrzej Sapkowski

Když Reynevan vyšel ze sklepa, Samson někam zmizel, ale za chvíli se objevil. Oba zamířili na Platiněřskou ulici.

„Myslíš,“ začal Reynevan, „že to bylo rozumné? Ta tvoje závěrečná řeč? Co to vlastně bylo? Proroctví?“

„Proroctví?“ obrátil k němu Samson svůj obličej idiota. „Ne, jen mě to tak napadlo. A jestli to bylo rozumné? Nic není rozumné. Alespoň tady, ve tvém světě.“

„Aha, že mne to hned nenapadlo. Když už jsme při tom, půjdeš do Soukenické?“

„Samozřejmě. Ty ne?“

„Ne. Určitě je hodně raněných a jak znám Rokycanu, nechal je odnosit do kostelů. Bude s nimi spousta práce, každý medik se bude hodit. Krom toho mě určitě bude hledat Neplach. Nemohu riskovat, že mě vypátrá, U archanděla.“

„Rozumím.“

Vyšli na náměstí. Na pranýři už nevisela nahá a zvěřsky zohavná mrtvola Hynka z Kolštejna, pána na Kamýku, hejtmana litoměřického, rytíře ze štěpanické větve Valdštejnů z velikého rozrodu Markvarticů. Nepochybně ho odtamtud nechal sejmout probošt Rokycana.

Jan Rokycana, byť zdráhavě, zabíjení toleroval, a občas dokonce schvaloval. Do jistých mezí, to se rozumí, pro dobrou věc, to se rozumí, a hlavně když účel světil prostředky. Avšak hanobení ostatků netrpěl nikdy. No, řekněme, že téměř nikdy.

„Měj se, Reinmare. Vrať mi amulet. Ještě bys ho někde ztratil a Telesma by mi utrhł hlavu.“

„Měj se, Samsone. Aha, zapomněl jsem ti poděkovat za telepaticky předávané rady. Díky nim to se Smiřickým proběhlo tak hladce.“

Samson se na něho pođíval a jeho tupý obličej se roztáhl v širokém, tupém úsměvu.

„Proběhlo to hladce,“ řekl, „díky tvé chytrosti a mazanosti. Já jsem ti pomohl minimálně, pokud nepočítáš hození bečky na Smiřického. Co se týče telepatických instrukcí, žádné jsem ti nedával.“